

EUROPEAN COMMISSION

Βρυξέλλες, 27.1.2012
SEC (2012) 91 τελικό

ΕΓΓΡΑΦΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

**ΚΑΤΕΥΘΗΝΤΗΡΙΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΣΤΗΝ
ΤΟΜΕΑΚΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ**

**Δέσμη εργαλείων «ελέγχου επιπτώσεων στην ανταγωνιστικότητα» για χρήση στις
μελέτες αξιολόγησης επιπτώσεων**

**ΕΓΓΡΑΦΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ
ΚΑΤΕΥΘΗΝΤΗΡΙΕΣ ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΣΤΗΝ
ΤΟΜΕΑΚΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ**

**Δέσμη εργαλείων «ελέγχου επιπτώσεων στην ανταγωνιστικότητα» για χρήση στις
μελέτες αξιολόγησης επιπτώσεων**

ελέγχου επιπτώσεων στην ανταγωνιστικότητα

Εισαγωγή.....	4
I. Έναρξη.....	8
Βήμα 1. Απαιτεί η ΕΕ ειδική ανάλυση επιπτώσεων στην τομεακή ανταγωνιστικότητα;.....	8
Βήμα 2. Πόσο θα πρέπει να εμβαθύνουμε;.....	12
II. Ποιοτικός έλεγχος.....	15
Βήμα 3. Ποιοι είναι οι θιγόμενοι τομείς;	16
Βήμα 4. Ποιος είναι ο αντίκτυπος στην ανταγωνιστικότητα των ΜΜΕ;	18
Βήμα 5. Ποιος είναι ο αντίκτυπος στην ανταγωνιστικότητα κόστους και τιμής;.....	19
Βήμα 6. Ποιος είναι ο αντίκτυπος στην ικανότητα των επιχειρήσεων να καινοτομούν;	23
Βήμα 7. Ποιος θα μπορούσε να είναι ο αντίκτυπος στη διεθνή ανταγωνιστικότητα του τομέα;.....	24
III. Ποσοτικός προσδιορισμός των επιπτώσεων: πηγές δεδομένων.....	25
Βήμα 8: Προσκόμιση αποδεικτικών στοιχείων σχετικά με τη δομή και τις επιδόσεις του (των) άμεσα θιγόμενου(ων) τομέα(ων)	25
Βήμα 8α: Απογραφή υφιστάμενων μελετών και εκ των υστέρων αξιολογήσεων ανά τομέα .	26
Βήμα 8β: Επικαιροποίηση υφιστάμενων δεδομένων.....	26
Βήμα 9: Προσκόμιση αποδεικτικών στοιχείων για έμμεσα θιγόμενους τομείς.....	30
Βήμα 10: Ποσοτικοποίηση επιπρόσθετου κόστους συμμόρφωσης ή/και κόστους λειτουργίας σχετικά με την εκτιμώμενη πρωτοβουλία.....	31
Βήμα 11: Ποσοτικοποίηση των αναμενόμενων επιπτώσεων στην ικανότητα των θιγόμενων επιχειρήσεων να καινοτομούν.....	31
Βήμα 12: Ποσοτικοποίηση των αναμενόμενων επιπτώσεων στη διεθνή ανταγωνιστικότητα των θιγόμενων τομέων	32
Παράρτημα 1: Παραδείγματα ποιοτικού ελέγχου των επιπτώσεων στην ανταγωνιστικότητα	29
Παράρτημα 2: Πηγές δεδομένων για ποσοτική ανάλυση	33

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στόχος της παρούσας δέσμης εργαλείων είναι να βοηθήσει τις υπηρεσίες στην ανάλυση των επιπτώσεων στην τομεακή ανταγωνιστικότητα κατά την αξιολόγηση επιπτώσεων μιας νέας πρότασης πολιτικής.

Το σύστημα αξιολόγησης επιπτώσεων της Επιτροπής στηρίζεται σε μια ολοκληρωμένη προσέγγιση που αναλύει τόσο τα οφέλη όσο και το κόστος, και εξετάζει κάθε σημαντική οικονομική, κοινωνική και περιβαλλοντική επίπτωση πιθανών νέων πρωτοβουλιών. Η ανάλυση διαφορετικών επιπτώσεων θα πρέπει να είναι αναλογική προς την ποσοτική, ποιοτική και πολιτική σημασία τους. Οι προσπάθειες ανάλυσης που δεν οδηγούν σε περαιτέρω στοιχεία ή αλλοιώνουν τα συμπεράσματα ή την ισχύ τους θα πρέπει να αποφεύγονται.¹

Οι Κατευθυντήριες γραμμές για την αξιολόγηση επιπτώσεων (ΑΕ) της Επιτροπής (2009) παρέχουν γενικές οδηγίες στα θέματα αυτά. Επίσης, επισημαίνουν ότι «Όταν εντοπίζονται οικονομικές επιπτώσεις, θα πρέπει να δίνεται ιδιαίτερη προσοχή σε παράγοντες που θεωρούνται ευρέως σημαντικοί για την παραγωγικότητα, και, συνεπώς, για την ανταγωνιστικότητα της ΕΕ. Η ανταγωνιστικότητα συνιστά μέτρο της ικανότητας μιας

¹ Βλέπε Κατευθυντήριες γραμμές για την αξιολόγηση αντίκτυπου, τμήμα 3.2.

οικονομίας να εξασφαλίζει στους πολίτες υψηλά και συνεχώς βελτιούμενα επίπεδα διαβίωσης και υψηλούς ρυθμούς απασχόλησης σε βιώσιμη βάση. Ο υγιής ανταγωνισμός σε ένα ευνοϊκό για τις επιχειρήσεις περιβάλλον αποτελεί τον βασικό μοχλό ανάπτυξης της παραγωγικότητας και της ανταγωνιστικότητας.»² Για τον σκοπό αυτό, οι Κατευθυντήριες Γραμμές περιέχουν ήδη μια σειρά ειδικών ερωτήσεων για την ανταγωνιστικότητα στο τμήμα που αφορά τις οικονομικές επιπτώσεις.³

Άρθρο 173 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ

Η Ένωση και τα Κράτη Μέλη μεριμνούν ώστε να εξασφαλίζονται οι αναγκαίες προϋποθέσεις για την εξασφάλιση της ανταγωνιστικότητας της βιομηχανίας της Ένωσης.

Για τον σκοπό αυτό, σύμφωνα με ένα σύστημα ανοιχτών και ανταγωνιστικών αγορών, η δράση τους αποσκοπεί:

- να επιταχύνει την προσαρμογή της βιομηχανίας στις διαρθρωτικές μεταβολές,
- να προάγει περιβάλλον ευνοϊκό προς την ανάληψη πρωτοβουλιών και την ανάπτυξη των επιχειρήσεων στο σύνολο της Ένωσης, και ιδίως των μικρομεσαίων επιχειρήσεων,
- να προάγει περιβάλλον ευνοϊκό προς τη συνεργασία μεταξύ επιχειρήσεων,
- να βελτιώσει την εκμετάλλευση του βιομηχανικού δυναμικού των πολιτικών στους τομείς της καινοτομίας, της έρευνας και της τεχνολογικής ανάπτυξης.

Για την περαιτέρω βελτίωση της ικανότητας των υπηρεσιών να αναλύουν ζητήματα που αφορούν την ανταγωνιστικότητα με συνολικό και αναλογικό τρόπο, η παρούσα δέσμη εργαλείων συμπληρώνει τις Κατευθυντήριες Γραμμές του 2009. Όπως στην περίπτωση άλλων εγγράφων που προσφέρουν πιο εξειδικευμένες οδηγίες για ειδικές επιπτώσεις⁴, ούτε διατυπώνει νέες απαιτήσεις ούτε καθορίζει την προτίμηση για μία συγκεκριμένη αναλυτική μέθοδο.⁵ Απλώς προτείνει κατά τρόπο μη εξαντλητικό μεθόδους και εργαλεία μέσω των οποίων μπορούν να εξεταστούν ειδικές επιπτώσεις στην τομεακή ανταγωνιστικότητα. Δεδομένης της πολυμορφίας των επιπτώσεων και των θιγόμενων ομάδων και του κόστους της λεπτομερούς ανάλυσης, θα χρειαστεί να γίνουν πραγματικές μεθοδολογικές επιλογές και να αιτιολογηθούν καταλλήλως κατά περίπτωση, με τελικό στόχο τη διασφάλιση της επαρκούς ποιότητας της συνολικής ανάλυσης αξιολόγησης επιπτώσεων. Δεν υπάρχει ενιαία αντιμετώπιση. Η ποιότητα της αξιολόγησης ΑΕ, συμπεριλαμβανομένης της αξιολόγησης των επιπτώσεων στην ανταγωνιστικότητα βασίζεται στην εμπειρογνωμοσύνη της ομάδας και στην κατάλληλη διαβούλευση εντός της ομάδας καθοδήγησης αξιολόγησης επιπτώσεων και με τα ενδιαφερόμενα μέρη.

² Στο ίδιο χωρίο, Παράρτημα 8.

³ Βλέπε Κατευθυντήριες γραμμές για την αξιολόγηση αντίκτυπου, τμήμα 8.2. Πίνακας 1 «Οικονομικές επιπτώσεις» σσ. 33-34

⁴ Βλέπε π.χ. Οδηγίες για την αξιολόγηση του κοινωνικού αντίκτυπου στο πλαίσιο του συστήματος αξιολόγησης αντίκτυπου της Επιτροπής και Κατευθυντήριες Γραμμές για τη συναξιολόγηση των θεμελιωδών δικαιωμάτων κατά την αξιολόγηση του αντίκτυπου των προτάσεων της Επιτροπής στη διαδικτυακή διεύθυνση http://ec.europa.eu/governance/impact/key_docs/key_docs_en.htm

⁵ Ιδίως τομεακή ανάλυση σε συνάρτηση με συνολικότερες εκτιμήσεις αντίκτυπου μέσω μοντέλων γενικής ισορροπίας και παρόμοια.

Η εξασφάλιση κατάλληλης αξιολόγησης της εν λόγω επίπτωσης αποτελεί άμεση εφαρμογή της αρχής της αναλογικότητας και της ενοποιημένης ανάλυσης. Συμμορφώνεται με τις διατάξεις του άρθρου 173 της ΣΛΕΕ και ανταποκρίνεται στη δέσμευση της Επιτροπής στην Ανακοίνωσή της για τη βιομηχανική πολιτική προκειμένου «να εξασφαλιστεί ότι όλες οι προτάσεις πολιτικής με σημαντικό αντίκτυπο στη βιομηχανία υποβάλλονται σε ενδελεχή ανάλυση για τις επιπτώσεις τους στην ανταγωνιστικότητα». Η ανάλυση των επιπτώσεων στην ανταγωνιστικότητα (που αναφέρεται ως «έλεγχος επιπτώσεων στην ανταγωνιστικότητα») διεξάγεται μέσω της υφιστάμενης διαδικασίας αξιολόγησης επιπτώσεων, μεταξύ άλλων μέσω της «αξιολόγησης και υποβολής έκθεσης για τις συνολικές επιπτώσεις μιας πρότασης για την ανταγωνιστικότητα, συμπεριλαμβανομένων της επένδυσης, του κόστους, της τιμής και των καινοτόμων επιπτώσεων στη βιομηχανία και τους επιμέρους τομείς, καθώς και της ικανοποίησης των καταναλωτών και λαμβάνοντας ιδιαίτερα υπόψη τις πιθανές αλληλεπιδράσεις μεταξύ της πρότασης πολιτικής και άλλης υφιστάμενης ή σχεδιαζόμενης νομοθεσίας και ρύθμισης».⁶

Ενώ στην ολοκληρωμένη προσέγγιση για την αξιολόγηση των επιπτώσεων θα πρέπει να λαμβάνονται επαρκώς υπόψη το **συνολικό** κόστος και τα οφέλη, η συνολική προοπτική μπορεί να χρειαστεί να συμπληρωθεί από μια περισσότερο τομεακή η οποία θα επικεντρώνεται στον ειδικό αντίκτυπο της πρωτοβουλίας σε τομείς οικονομικής δραστηριότητας.⁷

Οι στόχοι ελέγχου επιπτώσεων στην ανταγωνιστικότητα είναι:

- (1) περαιτέρω βελτίωση της αναλυτικής ποιότητας των εκθέσεων αξιολόγησης επιπτώσεων σχετικά με τις επιπτώσεις στην ανταγωνιστικότητα,
- (2) διευκόλυνση του σχεδιασμού πολιτικών που λαμβάνουν πλήρως υπόψη τις επιπτώσεις στην ανταγωνιστικότητα, δεδομένου του γενικού συνόλου των στόχων.

Ο στόχος ελέγχου επιπτώσεων στην ανταγωνιστικότητα δεν είναι να δοθεί δυσανάλογο βάρος στις τομεακές επιπτώσεις στη συνολική αξιολόγηση επιπτώσεων. Πρόθεση είναι να εμβυθιστεί η ανάλυση που θα επιτρέπει στους φορείς χάραξης πολιτικής να κατανοούν καλύτερα τις επιπτώσεις της πρότασης στην ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων.

Σκοπός των οδηγιών αυτών είναι να προσφέρουν επιχειρησιακή στήριξη σε ομάδες αξιολόγησης επιπτώσεων σε σχέση με τις επιπτώσεις στην ανταγωνιστικότητα. Εκπονήθηκαν προκειμένου να ανταποκριθούν στο αίτημα για μια περισσότερο δομημένη μέθοδο αξιολόγησης τέτοιων επιπτώσεων. Οι οδηγίες συνοψίζουν τα βασικά βήματα και τα ερωτήματα που μπορεί να θέσει κανείς κατά την εκτέλεση ελέγχου επιπτώσεων στην ανταγωνιστικότητα. Περιλαμβάνουν 12 διαδοχικά βήματα που παρατίθενται στα ακόλουθα τρία τμήματα (βλέπε τον πίνακα παρακάτω):

Το **Τμήμα I**, *Έναρξη*, σας βοηθά να κατανοήσετε καλύτερα τους στόχους, καθώς και το εύρος και τα εργαλεία αξιολόγησης επιπτώσεων στην τομεακή ανταγωνιστικότητα.

⁶ COM(2010) 614 «Ολοκληρωμένη βιομηχανική πολιτική για την εποχή της παγκοσμιοποίησης: Η ανταγωνιστικότητα και η βιωσιμότητα τίθενται στο επίκεντρο», σ. 5

⁷ Οι παρούσες οδηγίες χρησιμοποιούν τις έννοιες των τομέων, βιομηχανιών, επιχειρήσεων και συναφείς έννοιες τομεακής, βιομηχανικής, εταιρικής ή επιχειρηματικής ανταγωνιστικότητας εκ περιτροπής. Η τομεακή προσέγγιση δεν θα πρέπει να νοείται ως επικεντρωνόμενη σε έναν ή ορισμένους επιλεγμένους τομείς. Αντιθέτως, συνεπάγεται ότι ο συνολικός αντίκτυπος μιας πρότασης λαμβάνει υπόψη τις αρνητικές και θετικές επιπτώσεις στην ανταγωνιστικότητα όλων των τομέων που θίγονται άμεσα και έμμεσα, καθώς και την ικανότητα τους να προσαρμόζονται στις νέες απαιτήσεις.

Το **Τμήμα II**, *Ποιοτικός έλεγχος*, σας βοηθά να εντοπίσετε τις σημαντικότερες επιπτώσεις στην ανταγωνιστικότητα βιομηχανικών τομέων στην περίπτωση συγκεκριμένων πρωτοβουλιών.

Το **Τμήμα III**, *Ποσοτικοποίηση των επιπτώσεων: πηγές δεδομένων*, σας παρέχει παραπομπές σε χρήσιμες πηγές για την ποσοτική ανάλυση.

Κάθε τμήμα προσδιορίζει ορισμένα *προαιρετικά βήματα με σκοπό την παράδοση ενός ξεχωριστού έργου* για την αξιολόγηση των επιπτώσεων στην τομεακή ανταγωνιστικότητα. Στόχος αυτής της τμηματικής δομής της δέσμης εργαλείων είναι να σας εξασφαλίσει καθοδήγηση βήμα προς βήμα, αλλά και αρκετή ευελιξία ώστε να παραλείπετε τα μέρη, τα οποία θεωρείτε ως λιγότερο σχετικά για την αξιολόγηση επιπτώσεων (ΑΕ) που διεξάγετε σύμφωνα με την αρχή της αναλογικής ανάλυσης.

Υποστήριξη

Μπορείτε να απευθύνετε ερωτήσεις ή παρατηρήσεις σχετικά με την εφαρμογή των παρουσών οδηγιών στο γραφείο εξυπηρέτησης για τον έλεγχο επιπτώσεων στην ανταγωνιστικότητα της ΓΔ Επιχειρήσεων και Βιομηχανίας μέσω της **ηλεκτρονικής θυρίδας**:

[ENTR COMPETITIVENESS IMPACT HELPDESK](#)

Οι ομάδες αξιολόγησης επιπτώσεων (ΑΕ) μπορούν επίσης να ανατρέχουν στο υλικό και στους συνδέσμους που διατίθενται στην ιστοσελίδα για τη «έλεγχο επιπτώσεων στην ανταγωνιστικότητα»:

<http://myintracomm.ec.europa.eu/entr/howwemanage/decisionmaking/Pages/default.aspx>, όπου μπορούν να μοιραστούν τις εμπειρίες και τις ιδέες τους με άλλους συναδέλφους ΕΑ και να βοηθήσουν το γραφείο εξυπηρέτησης για τον έλεγχο επιπτώσεων στην ανταγωνιστικότητα να καταστήσει τις παρούσες οδηγίες πιο χρήσιμες και λειτουργικές.

Χρήσιμα παραδείγματα για την αξιολόγηση επιπτώσεων νέων προτάσεων στη βιομηχανική ανταγωνιστικότητα που μπορεί να αποτελέσουν έμπνευση για την ανάλυσή σας διατίθενται από τη **[Best Practice Library](#)**.

I. ΈΝΑΡΞΗ

Προτού ξεκινήσετε, πρέπει να καθορίσετε τα εξής:

- 1) **Απαιτεί η ΑΕ ειδική ανάλυση επιπτώσεων στην τομεακή ανταγωνιστικότητα σε πρώτο στάδιο; Αν ναι:**
- 2) **Ποιο είναι το επίπεδο αναλογικότητας της ανάλυσης;**

Οι παραπάνω δύο ερωτήσεις αφορούν τα δύο διαδοχικά βήματα που περιγράφονται παρακάτω.

Βήμα 1. Απαιτεί η ΑΕ ειδική ανάλυση επιπτώσεων στην τομεακή ανταγωνιστικότητα;

Στόχος του παρόντος βήματος είναι να σας βοηθήσει να καταλάβετε σε ποιο βαθμό και αν απαιτείται η ανάλυση αυτού του τύπου επιπτώσεων (εφόσον γνωρίζετε τις βασικές αρχές και αποφασίσετε ότι η αξιολόγηση επιπτώσεων σας πρέπει να εξετάσει τις επιπτώσεις στην τομεακή ανταγωνιστικότητα, μπορείτε να παραλείψετε το βήμα αυτό και να μεταβείτε απευθείας στο Βήμα 2).

Όπως διασαφηνίζει η αρχή της αναλογικής ανάλυσης, δεν είναι απαραίτητη η ειδική ανάλυση αναφορικά με την τομεακή ανταγωνιστικότητα για όλες τις ΑΕ. Αυτό αντανακλάται στην Ανακοίνωση για τη Βιομηχανική Πολιτική στην οποία η Επιτροπή ανέλαβε τη δέσμευση προκειμένου «... να εξασφαλιστεί ότι όλες οι προτάσεις πολιτικής με σημαντικό αντίκτυπο στη βιομηχανία υποβάλλονται σε ενδελεχή ανάλυση για τις επιπτώσεις τους στην ανταγωνιστικότητα. Παραδείγματα τέτοιων μέτρων είναι η νέα νομοθεσία για την εσωτερική αγορά, οι σημαντικές ρυθμίσεις των χρηματοοικονομικών αγορών που ενδέχεται να επηρεάζουν την πρόσβαση στη χρηματοδότηση και η νέα νομοθεσία για την κλιματική αλλαγή ή για το περιβάλλον.»⁸

Συνεπώς, για τη συμπλήρωση της ολοκληρωμένης αξιολόγησης του συνόλου των επιπτώσεων μιας νέας πρότασης, μια τομεακή ανάλυση θα μπορούσε να είναι χρήσιμη για να προσδιοριστεί πώς η πρόταση επηρεάζει τους διάφορους τομείς, και κατά πόσο συγκεκριμένοι τομείς επηρεάζονται ιδιαίτερα. Το βήμα αυτό προτείνει ένα εργαλείο φιλικό προς τον χρήστη προκειμένου να καθοριστεί κατά πόσο η ΑΕ μιας νέας πρότασης πολιτικής απαιτεί ειδική ανάλυση των επιπτώσεων στην τομεακή ανταγωνιστικότητα, χωρίς να προδικάζει την επιλογή μιας μεθοδολογίας προς αυτήν την κατεύθυνση.

Κατά συνέπεια, η πρώτη ερώτηση που πρέπει να απαντηθεί είναι κατά πόσο μια πρωτοβουλία είναι πιθανό να έχει σημαντικό αντίκτυπο στην τομεακή ανταγωνιστικότητα. Γενικά, οι πρωτοβουλίες της ΕΕ έχουν αντίκτυπο στην ανταγωνιστικότητα όταν επηρεάζουν τουλάχιστον ένα από τα παρακάτω:

- Την ικανότητα του τομέα να παράγει προϊόντα με χαμηλότερο κόστος ή/και να τα προσφέρει σε περισσότερο ανταγωνιστική τιμή (κόστος/ανταγωνιστικότητα τιμής) - το

⁸ COM(2010) 614 «Ολοκληρωμένη βιομηχανική πολιτική για την εποχή της παγκοσμιοποίησης: Η ανταγωνιστικότητα και η βιωσιμότητα τίθενται στο επίκεντρο», σ. 5

κόστος λειτουργίας της επιχείρησης περιλαμβάνει το κόστος εισροών (περιλαμβανομένων των πόρων και της ενέργειας) και τους συντελεστές παραγωγής οι οποίοι μπορεί να επηρεάζονται άμεσα ή έμμεσα από την πρόταση πολιτικής.

- Την ποιότητα ή την πρωτοτυπία της παροχής αγαθών ή υπηρεσιών ενός τομέα (καινοτόμα ανταγωνιστικότητα) - η τεχνολογική ανάπτυξη και καινοτομία (προϊόντων ή/και διαδικασιών) είναι πρωταρχικής σημασίας τόσο για το κόστος εισροών όσο και την αξία της παραγωγής
- Τον αποτελεσματικό ανταγωνισμό στην αγορά και την πρόσβαση χωρίς στρεβλώσεις στις εξωτερικές αγορές, συμπεριλαμβανομένων των αγορών εισροών και υλικών, δημόσιων συμβάσεων, κλπ.
- Τα μερίδια αγοράς του τομέα στις διεθνείς αγορές

Η τομεακή ανταγωνιστικότητα σχετίζεται άμεσα με την **παραγωγικότητα και τους παράγοντες που την καθορίζουν**. Η ανάπτυξη της παραγωγικότητας καθορίζεται από αλλαγές στην ποιότητα και στην ποσότητα των εισροών, καθώς και στην τεχνολογική πρόοδο —δηλαδή από την **ροπή προς την καινοτομία** ενός τομέα. Μακροπρόθεσμα, η ανάπτυξη του επιπέδου διαβίωσης καθορίζεται από την ικανότητα του έθνους ή της εταιρείας να παράγει περισσότερο με δεδομένες εισροές. Αυτή είναι η ιδέα πίσω από τη **συνολική παραγωγικότητα των συντελεστών παραγωγής**, την αύξηση παραγωγής που δεν ερμηνεύεται με τις εισροές συντελεστών. Η οικονομική θεωρία προβλέπει ότι στις επιτυχημένες επιχειρήσεις, τα κέρδη σε μερίδιο αγοράς, η μακροπρόθεσμη κερδοφορία και οι αυξανόμενοι πραγματικοί μισθοί συνήθως συνοδεύονται από έντονη ανάπτυξη της παραγωγικότητας. Οι συμβατικοί δείκτες της ανταγωνιστικότητας – *κόστος εργασίας ανά μονάδα προϊόντος ή ανταγωνιστικότητα τιμής και ποιότητας* – αντανακλούν επίσης τη **βασική** δυναμική της παραγωγικότητας και της καινοτομίας.

Η ανάλυση των επιπτώσεων στο κόστος και στην ικανότητα για καινοτομία θα πρέπει επίσης να εξετάζεται στο πλαίσιο μιας διεθνούς συγκριτικής προοπτικής. Για παράδειγμα, αν μια πρόταση πολιτικής είναι πιθανό να αυξήσει το κόστος για τους παραγωγούς της ΕΕ – μέσω π.χ. αυστηρότερων απαιτήσεων ασφάλειας του προϊόντος στην αγορά της ΕΕ – αυτό μπορεί να επηρεάσει τα μερίδια αγοράς των κατασκευαστών της ΕΕ, εκτός εάν οι εξωτερικοί ανταγωνιστές τους αντιμετωπίζουν τις ίδιες συνθήκες στην Ευρώπη και αλλού. Αν η πολιτική επηρεάζει την παραγωγική διαδικασία μέσω π.χ. αυστηρότερης χρήσης πόρων, ή περιβαλλοντικών προτύπων, ή διατάξεων για την υγεία και ασφάλεια κατά την εργασία, που δεν εφαρμόζονται στους ανταγωνιστές, οι ευρωπαίοι κατασκευαστές ενδέχεται να έχουν ανταγωνιστικό πλεονέκτημα ή μειονέκτημα έναντι επιχειρήσεων που βρίσκονται εγκατεστημένες αλλού.

Έλεγχος επιπτώσεων στην ανταγωνιστικότητα

Ο «έλεγχος επιπτώσεων στην ανταγωνιστικότητα» αποτελεί συμπληρωματικό μέσο στη δέσμη εργαλείων της ΑΕ, της οποίας ο στόχος είναι να ενισχύσει τη συνολική αξιολόγηση των οικονομικών επιπτώσεων μιας νέας πρότασης με καλύτερη περιγραφή των επιπτώσεων στην ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων σε επίπεδο τομέα και σε συνολικό επίπεδο προσδιορίζοντας, και – όπου αναλογικό – ποσοτικοποιώντας τις πιθανές επιπτώσεις της νέας πρότασης σε τρεις διαστάσεις της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων:

- a) *Ανταγωνιστικότητα κόστους*: το κόστος επιχειρηματικής δραστηριότητας που περιλαμβάνει το κόστος των ενδιάμεσων εισροών (συμπ. της ενέργειας) και των συντελεστών παραγωγής (εργασία και κεφάλαιο)
- b) *Ικανότητα για καινοτομία*: η ικανότητα της επιχείρησης να παράγει περισσότερα ή/και υψηλότερης ποιότητας προϊόντα και υπηρεσίες που ικανοποιούν σε μεγαλύτερο βαθμό τις προτιμήσεις των πελατών
- c) *Διεθνής ανταγωνιστικότητα*: οι παραπάνω δύο πτυχές θα μπορούσαν επίσης να εκτιμηθούν στο πλαίσιο μιας διεθνούς συγκριτικής προοπτικής, ώστε να λαμβάνονται υπόψη ο πιθανός αντίκτυπος της πρότασης πολιτικής στα μερίδια αγοράς των ευρωπαϊκών βιομηχανιών και τα συγκριτικά πλεονεκτήματα.

Ο πίνακας με τις οικονομικές επιπτώσεις των Κατευθυντήριων Γραμμών για την ΑΕ περιλαμβάνει σειρά ερωτήσεων με άμεση συνάφεια για την ανταγωνιστικότητα τιμής και κόστους των επιχειρήσεων, την ικανότητά τους να καινοτομούν και τη διεθνή ανταγωνιστική τους θέση.⁹ Πέραν αυτών των ερωτήσεων, οι Κατευθυντήριες Γραμμές περιλαμβάνουν στα παραρτήματά τους λεπτομερείς οδηγίες σχετικά με τον προσδιορισμό και τον υπολογισμό των επιπτώσεων στις ΜΜΕ (το «τεστ» ΜΜΕ)¹⁰, καθώς και των επιπτώσεων στην τεχνολογική ανάπτυξη και καινοτομία.¹¹ Εκτός από τα δύο παραπάνω, υπάρχουν επίσης οδηγίες για την αξιολόγηση των επιπτώσεων στον ανταγωνισμό.¹²

Εντούτοις, αντί να αναλύουν τα διάφορα αυτά ερωτήματα σε τόσο πρώιμο στάδιο ανάλυσης, οι ομάδες ΑΕ μπορούν να χρησιμοποιούν τον κατάλογο ελέγχου που προτείνεται εδώ ως εργαλείο αξιολόγησης του κατά πόσο μια παρέμβαση πολιτικής είναι πιθανό να έχει σημαντικό αντίκτυπο στην ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων.

Ο παρακάτω πίνακας επεξηγεί το εν λόγω αναλυτικό εργαλείο σε σχέση με μία πρόταση απαγόρευσης της χρήσης επικίνδυνων υλικών σε βιομηχανικά προϊόντα της ΕΕ. Ο κατάλογος ελέγχου περιλαμβάνει γενικές ερωτήσεις σχετικά με το μέγεθος των αναμενόμενων επιπτώσεων στους καθοριστικούς παράγοντες της ανταγωνιστικότητας και στα μερίδια της αγοράς. Οι απαντήσεις στις ερωτήσεις δεν προϋποθέτουν μια σε βάθος μελέτη ή χρήση ποσοτικών τεχνικών. Σε αυτήν την πρώτη επαφή, μπορείτε να χρησιμοποιήσετε μόνο την εμπειρογνωμοσύνη που διαθέτετε εσείς και η ομάδα σας.

Μπορεί να μην καταφέρετε να απαντήσετε με ένα σαφές ναι/όχι σε όλες τις ερωτήσεις. Για παράδειγμα, μπορεί να είναι δύσκολο να προβλεφθεί το μέγεθος των επιπτώσεων χωρίς δεδομένα και υποθέσεις. Εναλλακτικά, το πρόσημο της επίπτωσης στην ανταγωνιστικότητα μπορεί να είναι διφορούμενο ή ακόμα και να μεταβάλλεται με την πάροδο του χρόνου. Για παράδειγμα, μια απαγόρευση στη χρήση επικίνδυνων υλικών σε ορισμένα προϊόντα μπορεί αρχικά να επιφέρει απώλειες του μεριδίου της αγοράς σε ευρωπαϊούς κατασκευαστές που χρησιμοποιούν αυτά τα υλικά, αλλά με την αυξανόμενη ευαισθητοποίηση και τη μεταβολή των προτιμήσεων των καταναλωτών, οι πωλήσεις ασφαλέστερων προϊόντων μπορεί να αυξηθούν. Αντίστοιχα, οι διατάξεις για την υγεία και την ασφάλεια στην εργασία μπορεί βραχυπρόθεσμα να αυξήσουν το κόστος εργασίας, ενώ μακροπρόθεσμα να έχουν θετικά

⁹ Κατευθυντήριες Γραμμές ΕΑ, τμήμα 8.2, πίνακας 1 σσ. 33-34

¹⁰ Παραρτήματα των Κατευθυντήριων Γραμμών ΕΑ, σσ. 32-34, τμήμα 8.4

¹¹ Παραρτήματα των Κατευθυντήριων Γραμμών ΕΑ, σσ. 34-38, τμήμα 8.5

¹² Κατευθυντήριες Γραμμές ΕΑ, σ. 40

αποτελέσματα προωθώντας την παραγωγικότητα, μειώνοντας τις απουσίες από την εργασία και υποστηρίζοντας την πρόσληψη και διατήρηση προσωπικού. Οι επιπτώσεις μπορεί επίσης να διαφέρουν για τον κάθε τομέα επιχειρήσεων που επηρεάζεται, καθιστώντας έτσι τον συνολικό αντίκτυπο αβέβαιο. Στο παράδειγμα, ο τομέας που παράγει τα επικίνδυνα υλικά θα χάσει, αλλά οι παραγωγοί υποκατάστατων προϊόντων μπορεί να ωφεληθούν (δεν φαίνεται παρακάτω, διότι ο κατάλογος ελέγχου αφορά μόνο τον τομέα που επλήγη περισσότερο).

Είναι πιθανό η απαγόρευση επικίνδυνων υλικών να έχει σημαντικό αντίκτυπο στην ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων αναφορικά με:

Ανταγωνιστικότητα κόστους και τιμών	Θετικό	Αρνητικό
Κόστος εισροών		Ναι
Κόστος κεφαλαίου		Ναι
Κόστος εργασίας	Ναι;	
Άλλο κόστος συμμόρφωσης (π.χ. υποχρεώσεις υποβολής στοιχείων)		Ναι
Κόστος παραγωγής, διανομής, μετά την αγορά εξυπηρέτησης		Ναι
Τιμή παραγόμενων προϊόντων εκροών (απευθείας όχι μέσω του κόστους, π.χ. έλεγχοι τιμών)	Όχι	
Ικανότητα για καινοτομία		
Ικανότητα για παραγωγή και εισαγωγή E&A στην αγορά	Ναι	
Ικανότητα για καινοτομία προϊόντων	Ναι	
Ικανότητα για καινοτομία διαδικασιών (συμπεριλαμβανομένης της διανομής, εμπορίας και εξυπηρέτησης μετά την αγορά)	Ναι	
Πρόσβαση σε επιχειρηματικά καφάλαια	μ.δ.	
Διεθνής ανταγωνιστικότητα		
Μερίδια αγοράς (ενιαία αγορά)	Ναι	
Μερίδια αγοράς (εξωτερικές αγορές)		Ναι
Συγκριτικά πλεονεκτήματα (RCA) ¹³	δεν μπορεί να απαντηθεί	

Η συμπλήρωση και μόνο των ερωτήσεων που φαίνονται απλές μπορεί να αρκεί για να αποφασίσετε κατά πόσο μια ΑΕ χρειάζεται να εξετάσει σε μεγαλύτερο βάθος όλες ή ορισμένες επιπτώσεις στην τομεακή ανταγωνιστικότητα. Στις περιπτώσεις που υπάρχει έντονη αβεβαιότητα (δηλ. πολλά κενά ή ερωτηματικά στον κατάλογο ελέγχου), μπορεί να απαιτείται περαιτέρω ανάλυση των επιπτώσεων στην τομεακή ανταγωνιστικότητα.

Για λόγους επεξήγησης του παραδείγματος, χρησιμοποιείται εδώ σε μία επιλογή και στηρίζεται σε απαντήσεις με ναι/όχι. Εναλλακτικά, θα μπορούσαμε να προχωρήσουμε ένα βήμα περαιτέρω και να τη χρησιμοποιήσουμε σε περισσότερες επιλογές —την επιλογή «καμία ενέργεια» και εναλλακτικές επιλογές όπως την αναζήτηση διεθνούς λύσης για το πρόβλημα ασφάλειας αντί ενός μόνο κανονισμού της ΕΕ, κλπ. Επίσης, μπορεί να επιθυμούμε να την εφαρμόσουμε και στους έμμεσα θιγόμενους τομείς (εντός και εκτός της αλυσίδας αξίας).

Το παράδειγμα δείχνει μια περίπτωση λεπτομερέστερης αξιολόγησης επιπτώσεων στην τομεακή ανταγωνιστικότητα, καθώς η πρόταση πολιτικής μπορεί να έχει έντονες επιπτώσεις

¹³ Βλέπε Βήμα 12 για τον ορισμό των RCA

στους περισσότερους καθοριστικούς παράγοντες της ανταγωνιστικότητας του τομέα μεταποίησης που χρησιμοποιεί το επικίνδυνο υλικό ως εισροή. Οι επιπτώσεις αυτές μπορεί να έχουν αντίθετα πρόσημα – ο κανονισμός ενδέχεται να επιβάλει επιπρόσθετο κόστος συμμόρφωσης, αλλά, από την άλλη πλευρά, μπορεί και να ενθαρρύνει την καινοτομία και τη χρήση νέων υλικών.

Το αποτέλεσμα του παρόντος καταλόγου ελέγχου δεν θα πρέπει να ερμηνεύεται ως απόδειξη ότι εξαλείφονται τα ανταγωνιστικά κέρδη και οι απώλειες, διότι οι επιπτώσεις αυτές δεν έχουν ακόμα ποσοτικοποιηθεί ή ακόμη εκτιμηθεί ποιοτικά. Από τον κατάλογο ελέγχου προκύπτει μόνο ότι τα αποτελέσματα μπορεί να είναι σημαντικά.

Πρέπει επίσης να τονιστεί ότι όταν οι επιπτώσεις στην ανταγωνιστικότητα αναμένονται να είναι σημαντικές, μπορεί να ενδείκνυται μια λεπτομερέστερη ανάλυση ανεξάρτητα από το γεγονός ότι ο καθαρός αντίκτυπος στην ανταγωνιστικότητα ή το συνολικό καθαρό όφελος της πρωτοβουλίας μπορεί να αναμένονται θετικά.

Αυτό φυσικά ισχύει για κάθε ειδική ομάδα σημαντικών επιπτώσεων και συμμορφώνεται με τη συλλογιστική της ΑΕ: μια ολοκληρωμένη συνολική προσέγγιση που προσδιορίζει κερδισμένους και χαμένους, βοηθά στον σχεδιασμό, όπου κρίνεται απαραίτητο, ελαφρυντικών μέτρων για τους βαρύτερα θιγόμενους με ταυτόχρονη επίτευξη των στόχων της παρέμβασης πολιτικής. Συνεπώς, για παράδειγμα, η εξέταση των επιπτώσεων στην ανταγωνιστικότητα του Συστήματος Εμπορίας Εκπομπών, μέσω μεταξύ άλλων της εφαρμογής μακροοικονομικών μοντέλων, οδήγησε στο συμπέρασμα πολιτικής για συνέχιση της ελεύθερης κατανομής δικαιωμάτων εκπομπής σε εκείνους τους ενεργοβόρους τομείς που εκτίθενται στον κίνδυνο διαρροής άνθρακα.

Εν συντομία, ακόμα και όταν η ΑΕ αποδεικνύει καθαρά οφέλη στην κοινωνία, μια περισσότερο εις βάθος αξιολόγηση των επιπτώσεων στην τομεακή ανταγωνιστικότητα μπορεί να σας βοηθήσει να διακρίνετε πώς μπορούν να επιτευχθούν οι στόχοι με ταυτόχρονη ελαχιστοποίηση των πιθανών αρνητικών επιπτώσεων στους περισσότερο θιγόμενους τομείς και βραχυπρόθεσμα με διευκόλυνση της προσαρμογής τους στις νέες απαιτήσεις. Στην περίπτωση προτάσεων, οι οποίες επηρεάζουν τους διάφορους διασυνδεδεμένους τομείς της οικονομίας, ωστόσο, θα μπορούσε να είναι κατάλληλη η χρήση **προσομοιώσεων υπολογιστικής γενικής ισορροπίας (CGE)** ή/και μακροοικονομετρικά μοντέλα εισροών-εκροών που επιτρέπουν την αξιολόγηση επιπτώσεων σε όλο το εύρος της οικονομίας μιας αλλαγής πολιτικής, καθώς και του πιθανού μεγέθους κερδών και απωλειών ανά τομέα και της μετάδοσης δευτερογενών επιπτώσεων μεταξύ τομέων.

Βήμα 2. Πόσο θα πρέπει να εμβαθύνουμε;

Τα τμήματα 3.2 και 8.2 των Κατευθυντήριων Γραμμών ΑΕ παρουσιάζουν τα κριτήρια που θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά τον προσδιορισμό του βαθμού που θα πρέπει να αναλύονται σημαντικές επιπτώσεις καθόλη τη διάρκεια της ΑΕ. Το παρόν τμήμα συμπληρώνει τις Κατευθυντήριες Γραμμές ΑΕ παρέχοντας ειδικό πλαίσιο σε σχέση με τις επιπτώσεις στην τομεακή ανταγωνιστικότητα.

Το μέγεθος των αναμενόμενων επιπτώσεων και η πολιτική τους σημασία είναι δύο καθοριστικοί παράγοντες. Χρήσιμα **ενδεικτικά στοιχεία** προσφέρει επίσης ο τύπος της παρέμβασης πολιτικής.

Στην περίπτωση παρεμβάσεων πολιτικής αυτορρυθμιζόμενης φύσης (όπως κώδικες συμπεριφοράς ή προαιρετικά πρότυπα), η περίπτωση της εις βάθος ανάλυσης των επιπτώσεων στην τομεακή ανταγωνιστικότητα είναι πιθανό να είναι περιορισμένη, καθώς ο ίδιος ο τομέας διαδραματίζει βασικό ρόλο στον καθορισμό του περιεχομένου της πρωτοβουλίας. Ωστόσο, μπορεί να απαιτείται λεπτομερέστερος έλεγχος σε σχέση με τις επιπτώσεις στην ανταγωνιστικότητα εντός του τομέα και στην ανταγωνιστικότητα των ανάντη και κατόντη τομέων.

Αν η παρέμβαση αφορά έργο υποδομής (π.χ. εγκατάσταση μεταφοράς ή επικοινωνίας) ή την παροχή δημόσιων υπηρεσιών (π.χ. υπηρεσίες πλοήγησης μέσω δορυφόρου), είναι επίσης πιθανό να υπάρχει θετικός αντίκτυπος στην ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων, παρόλο που αυτό μπορεί να εξαρτάται από τα τέλη που καταβάλλονται από τους χρήστες.

Οι κανονιστικές πρωτοβουλίες είναι πιο πιθανό να δημιουργούν επιπτώσεις στην τομεακή ανταγωνιστικότητα. Στις περιπτώσεις εκείνες, οι οποίες ρητώς στοχεύουν στη βελτίωση **των συνθηκών πλαισίου** για την τομεακή ανταγωνιστικότητα, οι θετικές επιπτώσεις ενδέχεται να υπερβαίνουν τις αρνητικές. Ωστόσο, απαιτείται ανάλυση για τον σαφή προσδιορισμό των συνολικών οφελών, τον προσδιορισμό της επιλογής πολιτικής που θα αποφέρει τα μεγαλύτερα οφέλη και, ιδανικά, για τον προσδιορισμό ορισμένων δεικτών και τιμών αναφοράς για την επακόλουθη εκ των υστέρων αξιολόγηση της πραγματικής επίπτωσης της πολιτικής στην τομεακή ανταγωνιστικότητα.

Ωστόσο, πολλές κανονιστικές πρωτοβουλίες επιδιώκουν πρωτίτως στόχους πολιτικής πέραν της ανταγωνιστικότητας (π.χ. προστασία του περιβάλλοντος, των καταναλωτών, των εργαζόμενων ή των επενδυτών), αλλά ενδέχεται να επηρεάσουν την τομεακή ανταγωνιστικότητα θετικά ή αρνητικά. Αποτελούν τους συνηθέστερους υποψηφίους για λεπτομερέστερη αξιολόγηση επιπτώσεων στην τομεακή ανταγωνιστικότητα.

Η αξιολόγηση επιπτώσεων μπορεί να είναι κυρίως **ποιοτική** για τις προτάσεις που είναι πιθανό να έχουν περιορισμένο αντίκτυπο στην ανταγωνιστικότητα ή για τις οποίες μπορεί να αποδειχτεί ότι καμία άλλη ανάλυση δεν είναι αναλογική. Οι υπηρεσίες θα πρέπει να προσπαθούν να περιλάβουν **ποσοτικά** στοιχεία (και όταν είναι εφικτό, να διεξάγουν ποσοτική αξιολόγηση επιπτώσεων) στις περιπτώσεις που οι επιπτώσεις αναμένονται ιδιαίτερα σημαντικές. Η ανάλυση μπορεί να περιορίζεται στις άμεσες επιδράσεις (δηλ. τον αντίκτυπο στους άμεσα θιγόμενους τομείς), ή να επεκτείνεται στις έμμεσες επιδράσεις, εφόσον ενδέχεται να είναι σημαντικές και εφόσον είναι δυνατή (και αναλογική) η ανάλυσή τους.

Τα βήματα 1 και 2 θα πρέπει να σας επιτρέπουν να εξακριβώσετε την αξία μιας ειδικής ανάλυσης επιπτώσεων στην ανταγωνιστικότητα, να προσδιορίσετε τις συναφείς επιπτώσεις της πρότασης πολιτικής, καθώς και να πάρετε μια ιδέα για το πόσο εκτενής πρέπει να είναι η ανάλυση σας. Αυτό θα μπορούσε να βοηθήσει το σχεδιασμό σας για περαιτέρω ανάλυση και να παρέχει ήδη πιθανή ανατροφοδότηση για το σχεδιασμό των επιλογών σας. Αυτό το στάδιο σχεδιασμού είναι μόνο η αρχή. Δεδομένου ότι η αξιολόγηση επιπτώσεων είναι μια επαναληπτική διαδικασία, **οι ενδείξεις** μπορεί να χρειάζονται τροποποίηση κατά την πορεία των εργασιών (και, για παράδειγμα, ορισμένες επιπτώσεις εμφανίζονται σημαντικότερες σε σχέση με την αρχική αξιολόγηση και συνεπώς απαιτούν βαθύτερη / ποσοτική ανάλυση, ή –

αντίστροφα – η ποσοτική αξιολόγηση αποδεικνύεται υπερβολικά δαπανηρή / αδύνατο να διεξαχθεί).

II. ΠΟΙΟΤΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ

Μετά τα πρώτα δύο βήματα που περιγράφηκαν παραπάνω, οι συναφείς επιπτώσεις μπορούν πρακτικά να υποβάλλονται στον ποιοτικό έλεγχο που περιγράφεται στο παρόν τμήμα.

Το μέρος αυτό της δέσμης εργαλείων χρησιμοποιεί τις ερωτήσεις και τις οδηγίες που περιλαμβάνονται ήδη στις Κατευθυντήριες Γραμμές ΑΕ. Χωρίζονται σε τέσσερις ομάδες: α) προσδιορισμός και περιγραφή των θιγόμενων τομέων, β) ανταγωνιστικότητα ως προς το κόστος και την τιμή (συμπεριλαμβανομένης της επιλογής του καταναλωτή), γ) ικανότητα για καινοτομία, και δ) διεθνής ανταγωνιστικότητα.

Αν εργάζεστε για τομεακή μονάδα που επιβλέπει τον **άμεσα στοχευμένο** τομέα, θα πρέπει να μπορείτε να απαντήσετε στις περισσότερες ερωτήσεις χρησιμοποιώντας την εμπειρογνωμοσύνη και τις γνώσεις που διαθέτετε οι ίδιοι και η μονάδα σας. Αν ο θιγόμενος τομέας βρίσκεται εκτός του άμεσου πεδίου εμπειρογνωμοσύνης σας, κάτι που συμβαίνει συχνότερα, χρειάζεστε κάποιες βασικές γνώσεις για τις λειτουργίες του, συμπεριλαμβανομένων των εισροών, της έντασης των συντελεστών παραγωγής (ένταση κεφαλαίου, εργασίας και ενέργειας), καθώς και της έντασης του ανταγωνισμού της αγοράς, των μεγεθών των επιχειρήσεων και λοιπών χαρακτηριστικών του τομέα. Μπορείτε να συμβουλευτείτε το γραφείο υποστήριξης για τις επιπτώσεις στην ανταγωνιστικότητα της ΓΔ Επιχειρήσεων και Βιομηχανίας, ή την ομάδα καθοδήγησης ΑΕ, για υλικό τεκμηρίωσης, όπως:

- 1) Διαθέσιμες τομεακές μελέτες: μπορείτε να βρείτε ορισμένες μελέτες για τους μεταποιητικούς τομείς στη διαδικτυακή διεύθυνση:
http://ec.europa.eu/enterprise/policies/industrial-competitiveness/industrial-policy/future-of-manufacturing/index_en.htm
- 2) Παλαιότερες εκτιμήσεις επιπτώσεων που αφορούν τους ίδιους τομείς:
(http://ec.europa.eu/governance/impact/ia_carried_out/cia_2011_en.htm)
- 3) Εκ των υστέρων αξιολογήσεις ισχυουσών πολιτικών ή κανονισμών για τον τομέα (βλέπε EIMS – τη βάση δεδομένων της Επιτροπής στην οποία είναι αποθηκευμένες πληροφορίες σχετικές με αποτελέσματα αξιολόγησης:
http://www.cc.cec/home/dgserv/sg/evaluation/pages/eims_en.htm)

Μπορείτε επίσης να ανατρέξετε σε μελέτες και δημοσιεύσεις των αντίστοιχων ευρωπαϊκών ή εθνικών εμπορικών επιμελητηρίων, καθώς και σε ευρωπαϊκές τομεακές επιτροπές κοινωνικού διαλόγου, όπου υπάρχουν. (Για λεπτομέρειες βλέπε Βήμα 8α).

Ιδανικά, τα τελικά εισαγόμενα στοιχεία στην έκθεση ΑΕ από τον ποιοτικό έλεγχο θα είναι μια σύντομη ανάλυση με τα παρακάτω στοιχεία:

1. Θιγόμενοι τομείς
2. Προσδιορισμός των επιπτώσεων σε αυτούς τους τομείς από την πρόταση πολιτικής
3. Ποιοτική αξιολόγηση της φύσης και του μεγέθους των επιπτώσεων:
 - a. πόσο μεγάλη είναι η αναμενόμενη επίπτωση,
 - b. είναι άμεσο ή έμμεσο αποτέλεσμα της παρέμβασης, και
 - c. πότε αναμένεται να εμφανιστεί.

d. η επίπτωση είναι προσωρινή ή μόνιμη. (διάρκεια της επίπτωσης)

4. Πιθανότητα εμφάνισης επίπτωσης

a. Πόσο πιθανή είναι η επίπτωση

b. Εξαρτάται από τις κρίσιμες υποθέσεις

Η ανάλυση θα πρέπει να χρησιμοποιεί επαρκώς τα αποτελέσματα της εσωτερικής και εξωτερικής διαβούλευσης όπως απαιτείται από τις Κατευθυντήριες Γραμμές.

Ο παρακάτω πίνακας αποτελεί πιθανό πρότυπο που θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί για κάθε θιγόμενο τομέα για την παρουσίαση των αποτελεσμάτων του ποιοτικού ελέγχου σε σχέση με τις επιπτώσεις της ανταγωνιστικότητας στο έγγραφο διαβούλευσης και στην έκθεση ΑΕ.

Επιπτώσεις ανταγωνιστικότητας	Θιγόμενοι τομείς		Ταξινόμηση κατά μέγεθος (χρονισμός) επιπτώσεων	Διάρκεια επίπτωσης	Κίνδυνοι και αβεβαιότητα
	Άμεσα	Έμμεσα			
Ανταγωνιστικότητα κόστους και τιμής					
Ικανότητα για καινοτομία					
Διεθνής ανταγωνιστικότητα					

Συνοψίζοντας, μπορείτε να επωφεληθείτε από τον ποιοτικό έλεγχο με τρεις τρόπους:

1. Σας πληροφορεί για τον τρόπο με τον οποίο συμβουλευέστε άλλες υπηρεσίες και εξωτερικά ενδιαφερόμενα μέρη.
2. Σας βοηθά να εντοπίσετε με μεγαλύτερη σαφήνεια τις ανάγκες ποσοτικοποίησης και μπορεί να σας δώσει ιδέες για τη διαθεσιμότητα δεδομένων και μοντέλων προκειμένου να προβείτε στην ποσοτικοποίηση.
3. Μπορεί να αποδειχτεί το τελικό παραδοτέο σας είτε επειδή δείχνει ότι οι αρνητικές ή θετικές επιπτώσεις στην ανταγωνιστικότητα δεν είναι αρκετά σημαντικές ώστε να χρειάζονται σαφή ποσοτικοποίηση ή επειδή η τελευταία είναι είτε αδύνατη είτε απλώς πολύ δαπανηρή ώστε να είναι αναλογική.

Ακολουθεί η περιγραφή των διαδοχικών βημάτων, καθώς και των αντίστοιχων εργαλείων για κάθε βήμα που θα σας βοηθήσει να παραδώσετε τα πορίσματα του ποιοτικού ελέγχου.

Βήμα 3. Ποιοι είναι οι θιγόμενοι τομείς;

Μια λεπτομερής ανάλυση των επιπτώσεων στην ανταγωνιστικότητα προϋποθέτει τον εντοπισμό των θιγόμενων τομέων. Όπως υποστηρίζεται παραπάνω, τρεις βασικοί τύποι επιπτώσεων είναι σημαντικοί για την ανάλυση των επιπτώσεων στην τομεακή

ανταγωνιστικότητα: α) το κόστος λειτουργίας της επιχείρησης, β) η ικανότητα για καινοτομία, και γ) η διεθνής διάσταση.

Δεδομένου ότι ο έλεγχος επιπτώσεων στην ανταγωνιστικότητα θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη την άμεση και έμμεση (θετική και αρνητική) επίπτωση και να διακρίνει **και να ερμηνεύει** τις βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες επιπτώσεις, μπορείτε επίσης να εξετάσετε τρεις ομάδες ενδιαφερόμενων μερών και επιπτώσεων αυτών:

1. επιπτώσεις στους τομείς που θίγονται άμεσα από την πρωτοβουλία πολιτικής,
2. έμμεσες επιπτώσεις σε τομείς εντός της αλυσίδας αξίας των θιγόμενων τομέων, και
3. έμμεσες επιπτώσεις σε τομείς εκτός της αλυσίδας αξίας.

Η πρώτη ομάδα ανωτέρω αναφέρεται στις άμεσες επιπτώσεις. Ο δεύτερος και τρίτος τύπος αναφέρονται σε **έμμεσες επιπτώσεις** που πυροδοτούνται από αλλαγές σε σχετικές τιμές και στην προσφορά και ζήτηση στις αγορές για εισροές και εκροές του στοχευμένου τομέα. Μπορούν να προκύψουν παράλληλα ή με καθυστέρηση (δευτερογενείς επιπτώσεις) που συνδέονται με τις άμεσες επιπτώσεις. Είναι σημαντικοί για δύο λόγους. Πρώτον, μπορεί να υπερβούν τις πρωτογενείς επιπτώσεις αν επηρεάζουν πολλούς τομείς εντός ή εκτός της αλυσίδας αξίας. Δεύτερον, μπορούν ακόμα και να ανατρέψουν τα συνολικά αναμενόμενα οφέλη/κόστος αν έχουν αντίθετο πρόσημο από τις άμεσες επιπτώσεις

Οι έμμεσες επιπτώσεις εντοπίζονται σε:

1. κατάντη τομείς, τομείς που καταναλώνουν την παραγωγή του θιγόμενου τομέα και που αντιμετωπίζουν νέες τιμές ενδιάμεσης κατανάλωσης ή κατανάλωσης κεφαλαίου,
2. ανάντη τομείς, δηλαδή προμηθευτές αγαθών και υπηρεσιών που χρησιμοποιήθηκαν από τον θιγόμενο τομέα ο οποίος μπορεί να υφίσταται αλλαγές ως προς τη ζήτηση των προϊόντων τους,
3. αγορές συμπληρωματικών αγαθών, διότι η ζήτησή τους κινείται στην ίδια κατεύθυνση με τη ζήτηση των προϊόντων του θιγόμενου τομέα (π.χ. τυχόν αύξηση της τιμής των καυσίμων θα επηρεάσει τη ζήτηση των αυτοκινήτων), και
4. αγορά υποκατάστατων, διότι η ζήτησή τους κινείται στην αντίθετη κατεύθυνση σε σχέση με τη ζήτηση των προϊόντων του θιγόμενου τομέα (π.χ. τυχόν αύξηση της τιμής των καυσίμων ενδέχεται να αυξήσει τη ζήτηση για τα δημόσια μέσα μεταφοράς).¹⁴

Ορισμένες πολιτικές μπορεί να επηρεάζουν πολλούς ή τους περισσότερους επιχειρηματικούς τομείς. Παραδείγματα τέτοιων παρεμβάσεων αποτελούν ενδεικτικά οι πολιτικές που επηρεάζουν το κόστος εργασίας (π.χ. οδηγία για τον χρόνο εργασίας) ή οι πολιτικές που αφορούν το κόστος ενέργειας (π.χ. πολιτικές για ανανεώσιμες πηγές ενέργειας) ή οι πολιτικές που αφορούν την πρόσβαση στη χρηματοδότηση και το κόστος της (π.χ. κεφαλαιουχικές απαιτήσεις τραπεζών), ή για παράδειγμα, την προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Υπό κανονικές συνθήκες θα γινόταν αξιολόγηση του συνολικού οφέλους και κόστους αλλά **η κατανομή των επιπτώσεων στους τομείς** θα μπορούσε επίσης να αναλυθεί σύμφωνα με την αναλογικότητα (για παράδειγμα όταν επηρεάζεται ιδιαίτερα ένας τομέας). Στις περιπτώσεις

¹⁴ Βλέπε παράρτημα 2 περίπτωση 1 για παράδειγμα

αυτές, μπορεί να χρειάζεται να λάβετε υπόψη την ένταση εργασίας, ενέργειας, πόρων και κεφαλαίου για να υπολογίσετε αποτελεσματικότερα το «μέγεθος» της κατανομής των επιπτώσεων, να προσδιορίσετε τους τομείς της βιομηχανίας που επηρεάστηκαν δυσμενέστερα και να εξετάσετε την απόδοσή τους και τις δυνατότητες διατήρησης της παρέμβασης πολιτικής.

Βήμα 4. Ποιος είναι ο αντίκτυπος στην ανταγωνιστικότητα των ΜΜΕ;

Το «τεστ ΜΜΕ», το οποίο ήδη αποτελεί αναπόσπαστο μέρος των κατευθυντήριων γραμμών και της πρακτικής ΑΕ, περιλαμβάνει ερωτήσεις για το κόστος, την ικανότητα καινοτομίας και λοιπές συνθήκες πλαισίου, όπως πρόσβαση σε χρηματοδότηση, δεξιότητες, πόρους και αγορές.¹⁵

Στην ανασκόπηση της πρωτοβουλίας «Small Business Act», η Επιτροπή υπογράμμισε τη σύνδεση μεταξύ του ελέγχου επιπτώσεων στην ανταγωνιστικότητα και του «τεστ ΜΜΕ», αναλαμβάνοντας τη δέσμευση να «ενισχύσει περαιτέρω την εφαρμογή του "τεστ ΜΜΕ" στη διαδικασία για την αξιολόγηση επιπτώσεων, ώστε να εξασφαλίσει ότι οι συνέπειες για τις ΜΜΕ αναλύονται ενδελεχώς και λαμβάνονται υπόψη σε όλες τις σχετικές νομοθετικές προτάσεις και προτάσεις πολιτικής, με σαφή ένδειξη για ποσοτικοποιημένες επιπτώσεις στις ΜΜΕ, όπου αυτό είναι δυνατό και αναλογικό. Κατά τη διεξαγωγή του "ελέγχου επιπτώσεων στην ανταγωνιστικότητα" στις προτάσεις της, η Επιτροπή θα αναλύει την ικανότητα των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων, και ειδικότερα των ΜΜΕ, να ανταγωνίζονται στις αγορές της ΕΕ και στο εξωτερικό.»¹⁶

Ως εκ τούτου, μετά την αναγνώριση του (των) θιγόμενου(ων) τομέα(ων), το επόμενο βήμα θα ήταν να διερωτηθούμε σχετικά με το κατά πόσο θα επηρεάζονταν ειδικότερα οι ΜΜΕ. Αν υπάρχουν διαθέσιμα δεδομένα, το μερίδιο ανά τομέα των ΜΜΕ θα μπορούσε να προσφέρει χρήσιμες πληροφορίες. Το μερίδιο των ΜΜΕ αποτελεί σημαντικό δείκτη πιθανής επίπτωσης της πρότασης πολιτικής στην ανταγωνιστικότητα της Βιομηχανίας για δύο λόγους. Πρώτον, οι επιπτώσεις στην ανταγωνιστικότητα κόστους είναι πολύ εντονότερες σε σχέση με τις ΜΜΕ. Ορισμένες δαπάνες συμμόρφωσης, για παράδειγμα, δεν μειώνονται με το μέγεθος, με αποτέλεσμα υψηλότερο μέση κανονιστική επιβάρυνση για ΜΜΕ ως ποσοστό εσόδων. Επιπλέον, η ικανότητά τους να προσαρμόζονται στην υψηλότερη κανονιστική επιβάρυνση, περιορίζεται από την περιορισμένη πρόσβασή τους σε χρηματοδότηση. Δεύτερον, οι αλλαγές των συνθηκών για καινοτομίες έχουν εντονότερη επίπτωση σε ΜΜΕ κατά μέσο όρο, διότι αντιπροσωπεύουν την πλειοψηφία των καινοτόμων εταιρειών και διότι οι καινοτόμες ΜΜΕ εξαρτώνται περισσότερο από τις καινοτομίες προκειμένου να επιβιώσουν σε σχέση με μεγάλες καινοτόμες εταιρείες.

Συνοψίζοντας, ο στόχος του ελέγχου επίπτωσης στην ανταγωνιστικότητα σε σχέση με την ανταγωνιστικότητα των ΜΜΕ ιδανικά θα ήταν:

1. να προσδιορίσει το σχετικό βάρος των ΜΜΕ στον (στους) αντίστοιχο(ους) τομέα(είς),

¹⁵ Βλέπε Κατευθυντήριες Γραμμές για την Αξιολόγηση Αντίκτυπου SEC (2009) 92, σ. 40 και μέρος III: Παραρτήματα των Κατευθυντήριων Γραμμών ΕΑ

¹⁶ COM(2011)78 σ. 6

2. να ενισχύσει την εφαρμογή του τεστ MME στον (στους) αντίστοιχο(ους) τομέα(είς), εφαρμόζοντας την έννοια της ανταγωνιστικότητας κόστους, της καινοτόμου ανταγωνιστικότητας και της ανταγωνιστικότητας της αγοράς, και
3. να διασφαλίσει επαρκή εκπροσώπηση των MME του θιγόμενου τομέα στη διαδικασία διαβούλευσης.

Βήμα 5. Ποιος είναι ο αντίκτυπος στην ανταγωνιστικότητα κόστους και τιμής;

Μια πρόταση πολιτικής ενδέχεται να έχει θετικές ή αρνητικές, άμεσες ή έμμεσες επιπτώσεις στο κόστος των λειτουργιών μιας επιχείρησης και συνεπώς στις αποδόσεις επενδύσεων και στις επενδυτικές ροές. Ενδέχεται να επιβάλλει άμεσο κόστος συμμόρφωσης σε θιγόμενους τομείς, ή μπορεί να αυξήσει το κόστος έμμεσα λόγω της αλλαγής συμπεριφοράς των προμηθευτών, καταναλωτών, εργαζόμενων και επενδυτών ως αποτέλεσμα του κανονισμού. Εναλλακτικά, μπορεί να μειώσει το διοικητικό φορτίο ή να μειώσει τις τιμές εισροών. Όποιος κι αν είναι ο λόγος για τις αλλαγές αυτές, η πρόταση πολιτικής ενδέχεται να επηρεάζει τις επιχειρήσεις είτε μέσω του κόστους ενδιάμεσων αγαθών και υπηρεσιών (συμπεριλαμβανομένης της ενέργειας), είτε μέσω του κόστους των συντελεστών παραγωγής (εργασία, κεφάλαιο και φυσικοί πόροι). Πέραν του κόστους, είναι εξίσου σημαντικό να ελεγχθεί αν η προτεινόμενη παρέμβαση πολιτικής επηρεάζει τον ανταγωνισμό, για παράδειγμα περιορίζοντας ή απελευθερώνοντας τον καθορισμό τιμών ή την επιλογή του καταναλωτή (περισσότερες οδηγίες για τις επιπτώσεις στον ανταγωνισμό παρέχονται στο τμήμα 8.3 των Κατευθυντήριων Γραμμών ΕΑ).

Οι ερωτήσεις που ακολουθούν σας βοηθούν να προσδιορίσετε τις επιπτώσεις αυτές. Δεν αποσκοπούν στο να οδηγήσουν σε συνολική ταξινόμηση του κόστους των επιχειρήσεων, αλλά να καθοδηγήσουν την αναζήτηση των πιθανών συνεπειών της πρότασης πολιτικής για την ανταγωνιστικότητα του κόστους και των τιμών.

Τυχόν ερωτήσεις θα αφορούσαν πιθανό επιπρόσθετο *κόστος συμμόρφωσης* (ή τη μείωση του υφιστάμενου κόστους συμμόρφωσης), καθώς και *λειτουργικό κόστος* (εισροών και συντελεστών παραγωγής), που αποτελούν συνέπεια της νέας πρότασης αλλά δεν σχετίζονται με τη συμμόρφωση. Τέλος, θα μπορούσε να διατυπωθεί ερώτηση σχετικά με τον πιθανό αντίκτυπο της πρότασης στις *προτιμήσεις των καταναλωτών και στις τιμές*.

Α. Η εκτιμώμενη πρόταση μειώνει ή αυξάνει το κόστος συμμόρφωσης των θιγόμενων τομέων;

Το κόστος συμμόρφωσης περιλαμβάνει τη νομισματική αξία του **χρόνου**, που αφιερώνει το προσωπικό και η διοίκηση προκειμένου να συμμορφώνονται με τις νέες απαιτήσεις πολιτικής (π.χ. νέες απαιτήσεις για την υποβολή στοιχείων) καθώς και **τα χρήματα** για την αγορά των προϊόντων και υπηρεσιών που απαιτούνται από την πολιτική (π.χ. νέος εξοπλισμός ή εξωτερικές επιχειρηματικές υπηρεσίες που σχετίζονται με τη νέα απαίτηση). Οι τυπικές ερωτήσεις θα ήταν:

1. Επηρεάζει η επιλογή πολιτικής τη φύση των υποχρεώσεων πληροφόρησης που τίθενται στις επιχειρήσεις, όπως τον τύπο των δεδομένων που απαιτούνται, τη συχνότητα υποβολής στοιχείων, την πολυπλοκότητα της διαδικασίας υποβολής κ.λπ.;

2. Προϋποθέτει τη χρήση νέου εξοπλισμού (π.χ. για τη μείωση της ρύπανσης, ή την καταγραφή πωλήσεων ή τη μέτρηση της περιεκτικότητας μιας ουσίας στο τελικό προϊόν κ.λπ.);
3. Θα απαιτούσε επιπλέον χρόνο για το προσωπικό ή επιχειρηματικές υπηρεσίες που παρέχονται από τον ιδιωτικό ή τον δημόσιο τομέα (όπως εξωτερικές λογιστικές υπηρεσίες ή υπηρεσίες ελέγχου, ή επαλήθευση συμμόρφωσης από εξουσιοδοτημένες οντότητες του δημόσιου ή ιδιωτικού τομέα κ.λπ.);
4. Το κόστος συμμόρφωσης θέτει ορισμένες επιχειρήσεις ή τομείς σε μειονεκτική θέση σε σχέση με τους ανταγωνιστές τους (δημιουργώντας, μεταξύ άλλων, άνισους όρους ανταγωνισμού);
5. Πώς επηρεάζονται ειδικότερα οι ΜΜΕ;

Β. Η πρόταση επηρεάζει τις τιμές και το κόστος ενδιάμεσης κατανάλωσης;

Μια πρόταση πολιτικής μπορεί να επηρεάζει το κόστος ενδιάμεσης κατανάλωσης:

1. επηρεάζοντας την τιμή ή τη διαθεσιμότητα των φυσικών πόρων συμπεριλαμβανομένων των πρώτων υλών και λοιπών εισροών (ενδιάμεσων αγαθών και υπηρεσιών) που χρησιμοποιούνται στην παραγωγή,
2. εισάγοντας περιορισμούς (ή απαγορεύσεις) στη χρήση επικίνδυνων υλικών, και
3. έμμεσα, όταν οι αλλαγές στο κόστος παραγωγής του άμεσα θιγόμενου τομέα **μεταφέρονται κατάντη**, ή η μετατόπιση της ζήτησης σε υποκατάστατα αυξάνει τις τιμές, και τα υποκατάστατα αυτά χρησιμοποιούνται σε ενδιάμεση κατανάλωση.

Γ. Η πρόταση επηρεάζει το κόστος κεφαλαίου;

Μια πρόταση πολιτικής μπορεί να επηρεάζει το κόστος κεφαλαίου με τους εξής τρόπους:

1. αυξάνοντας τις τιμές κεφαλαιουχικών αγαθών, και
2. επηρεάζοντας τη διαθεσιμότητα και το κόστος χρηματοδότησης (ίδιο κεφάλαιο, τραπεζικά δάνεια και ομόλογα).

Η πρόσβαση και το κόστος χρηματοδότησης με τη σειρά του καθορίζονται από πολλαπλούς παράγοντες, μεταξύ άλλων:

3. τις συνθήκες στη χρηματοπιστωτική αγορά,
4. την κινητικότητα κεφαλαίων και το πλαίσιο άμεσων ξένων επενδύσεων,
5. την προστασία των δικαιωμάτων των μετόχων,
6. τις απαιτήσεις τραπεζικού κεφαλαίου,
7. τα χαρακτηριστικά χρηματοοικονομικού κινδύνου του τομέα, και
8. τα κίνητρα για επένδυση στον τομέα αυτό στην ΕΕ (αποδόσεις επενδύσεων σε σχέση με αποδόσεις επενδύσεων σε άλλες αγορές) και άλλες χώρες.

Κατά περίπτωση, μια ποιοτική ανάλυση θα εξέταζε ιδανικά αυτούς τους παράγοντες και την επίπτωσή τους στο κόστος επένδυσης στον θιγόμενο τομέα και στις προτιμήσεις των επενδυτών.

D. Η πρόταση επηρεάζει το κόστος εργασίας;

Το κόστος εργασίας των υπαλλήλων περιλαμβάνει μισθούς, επιδόματα και φόρους επί της εργασίας. Οι παρεμβάσεις πολιτικής μπορεί να επηρεάζουν το κόστος εργασίας μέσω π.χ. καθορισμού κατώτατου μισθού, επιπτώσεων σε επίπεδο κατώτατου αποδεκτού μισθού, ή μέσω των αλλαγών που οδηγούν στη ζήτηση για επιπρόσθετη εργασία ή δεξιότητες. Παραδείγματα άμεσων επιπτώσεων στο κόστος εργασίας περιλαμβάνουν (μεταξύ άλλων) πολιτικές¹⁷ οι οποίες οδηγούν σε:

1. αλλαγές στην ηλικία συνταξιοδότησης, ή
2. αλλαγές στους κατώτατους μισθούς, ή
3. αλλαγές στις εισφορές κοινωνικής ασφάλισης, ή άλλους φόρους επί της εργασίας, ή
4. αλλαγές στις λογιστικές υποχρεώσεις ή στις υποχρεώσεις υποβολής στοιχείων

Ο έμμεσος αντίκτυπος στο κόστος εργασίας θα μπορούσε να είναι το αποτέλεσμα πολιτικών οι οποίες:

5. επηρεάζουν (περιορίζουν ή προωθούν/διευκολύνουν) την κινητικότητα του εργατικού δυναμικού,
6. επηρεάζουν τη νομοθεσία για την προστασία των εργαζομένων (περιορίζοντας ή διευκολύνοντας την ευελιξία των εργοδοτών σε σχέση με την πρόσληψη και απόλυση εργαζόμενων), ή
7. επηρεάζουν (αυξάνουν ή μειώνουν) τις δυσκαμψίες και τα ευέλικτα σημεία της αγοράς εργασίας ως παράπλευρο αποτέλεσμα,
8. αλλαγές που επιφέρουν ζήτηση πρόσθετου/νέου εργατικού δυναμικού (λόγω των νέων απαιτήσεων σε δεξιότητες, π.χ. δίνοντας τη δυνατότητα σε επιχειρήσεις να εφαρμόζουν νέα λιγότερο ρυπογόνο τεχνολογία), ή εξοικονόμηση κόστους εργασίας (π.χ. μέσω της εξαίρεσης πολύ μικρών επιχειρήσεων από ορισμένες λογιστικές υποχρεώσεις)

Εκτός από το να επηρεάζουν το κόστος εργασίας, οι πολιτικές μπορεί να επιβάλουν επιπρόσθετο *κόστος συμμόρφωσης που σχετίζεται με την απασχόληση*: π.χ. υψηλότερα πρότυπα για την υγεία και την ασφάλεια στην εργασία ή απαιτήσεις υποβολής επιπρόσθετων στοιχείων για το εργατικό δυναμικό της εταιρείας. Εντούτοις, πρέπει να σημειωθεί ότι τα πρότυπα αυτά μπορούν επίσης να στηρίζονται σε συμφωνίες μεταξύ εργοδοτών και εργαζόμενων (π.χ. οδηγία για την προστασία της υγείας των εργαζόμενων στον νοσοκομειακό τομέα, διατομεακή συμφωνία για την πρόληψη από πυριτιάση κλπ.) και ως τέτοια εκφράζουν τα πλεονεκτήματα και την προστιθέμενη αξία των προτύπων και για τις επιχειρήσεις και τον θετικό τους αντίκτυπο στην ανταγωνιστικότητα.

¹⁷ Ορισμένες από τις πολιτικές αυτές ενδέχεται να μην εμπίπτουν στο πεδίο αρμοδιοτήτων της ΕΕ. Αναφέρονται εδώ ως παράδειγμα και διότι πιθανώς σχετίζονται με την ανάλυση των επιπτώσεων της ανταγωνιστικότητας σε εθνικό επίπεδο.

Παρόλο που οι πολιτικές αυτές μπορεί να μην στοχεύουν σε συγκεκριμένο τομέα, οι επιπτώσεις τους είναι πιθανό να διαφέρουν μεταξύ των τομέων, ενώ οι τομείς με υψηλότερη ένταση εργασίας επηρεάζονται περισσότερο (τόσο με θετικό ή αρνητικό τρόπο). Ο αντίκτυπος μπορεί επίσης να εξαρτάται από το κατά πόσο η βιομηχανία είναι υψηλής ή χαμηλής εξειδίκευσης, καθώς τα επίπεδα των αποδοχών και ως εκ τούτου το κόστος εργασίας μπορεί να εκφράζουν έλλειψη προσφοράς δεξιοτήτων, και το επιπρόσθετο κόστος να μοιράζεται μεταξύ των εργοδοτών και των εργαζόμενων ανάλογα με τη ζήτηση εργατικού δυναμικού και την ελαστικότητα προσφοράς.

Ε. Η πρόταση επηρεάζει το κόστος ενέργειας;

Το κόστος ενέργειας μπορεί να επηρεάζεται από πολιτικές που επιτρέπουν την υπερβολική εξάρτηση σε περιορισμένο αριθμό προμηθευτών ή πηγών ορυκτών καυσίμων. Μπορεί επίσης να επηρεάζεται βραχυπρόθεσμα από στόχους για εναλλαγή μεταξύ συνδυασμών καυσίμων ή διαφορετικών τρόπων παροχής ενέργειας και τιμολόγησης.

Ε. Η πρόταση πολιτικής επηρεάζει την επιλογή του καταναλωτή και τις τιμές;

Στο τέλος της ημέρας, τα συγκριτικά πλεονεκτήματα που στηρίζονται στο κόστος των επιχειρήσεων υλοποιούνται μέσω της ενημερωμένης ελεύθερης επιλογής του καταναλωτή και των πραγματικών τιμών που πληρώνει για τα προϊόντα και τις υπηρεσίες. Η ανάλυση της ανταγωνιστικότητας του κόστους θα μπορούσε να συμπληρωθεί με έλεγχο της πιθανής επίπτωσης στην επιλογή του καταναλωτή και στις τιμές. Δηλαδή, μπορεί να εξεταστεί κατά πόσο η πρόταση:

1. επηρεάζει τη διαθεσιμότητα ορισμένων προϊόντων στην αγορά,
2. απαγορεύει ή περιορίζει την εμπορία (ή τη διαφήμιση) ορισμένων προϊόντων,
3. ρυθμίζει ή επηρεάζει με άλλον τρόπο τις τιμές που πληρώνουν οι καταναλωτές για τα προϊόντα του θιγόμενου τομέα,
4. επηρεάζει την ποιότητα των αγαθών και υπηρεσιών που αγοράζονται από τους καταναλωτές, και
5. επηρεάζει τη διαφάνεια και τη συγκρισιμότητα πληροφοριών σχετικά με την ποιότητα και τις τιμές προϊόντων και υπηρεσιών.

Για τον καθορισμό της κατανομικής επίπτωσης της πρότασης, η ανάλυση μπορεί επίσης να εξετάζει τον βαθμό στον οποίο **οι αλλαγές στο κόστος παραγωγής μεταφέρονται στους καταναλωτές** (αν οι αυξήσεις του κόστους μεταφέρονται σε μεγάλο βαθμό στους καταναλωτές σε ολιγοπωλιακές αγορές που χαρακτηρίζονται από χαμηλή ελαστικότητα ζήτησης, ο τελικός αντίκτυπος μπορεί να είναι η μείωση της ευημερίας των καταναλωτών αντί της μείωσης των επιχειρηματικών κερδών).

Ε. Οι παραπάνω επιπτώσεις προϋποθέτουν εκτεταμένη αναδιάρθρωση των θιγόμενων επιχειρηματικών δραστηριοτήτων;

Αυτό είναι το προκλητικότερο (αλλά πιθανώς το πιο καίριο) ερώτημα σχετικά με τις επιπτώσεις του κόστους της πρότασης πολιτικής. Στο σημείο αυτό, θα έχετε εντοπίσει τις

περισσότερες αλλαγές στο κόστος συμμόρφωσης και στο λειτουργικό κόστος. Τώρα ίσως να θέλετε να εξετάσετε:

1. Ποιο θα ήταν το κόστος προσαρμογής των επιχειρήσεων (συμπ. του εργατικού δυναμικού);
2. Θα χρειαζόταν ο τομέας εκτεταμένη αναδιάρθρωση, όπως κλείσιμο γραμμών παραγωγής, υποκατάσταση τεχνολογιών, υποκατάσταση δεξιοτήτων κ.λπ.;
3. Μπορεί να οδηγήσει στο κλείσιμο επιχειρήσεων;
4. Θα μπορούσαν οι ΜΜΕ να ανταποκριθούν στο κόστος αναδιάρθρωσης;

Βήμα 6. Ποιος είναι ο αντίκτυπος στην ικανότητα των επιχειρήσεων να καινοτομούν;

Μια πρόταση πολιτικής ενδέχεται να έχει αντίκτυπο στην ικανότητα των επιχειρήσεων για καινοτομία. Όταν η επίπτωση αναμένεται να είναι σημαντική, αυτή εκτιμάται εξετάζοντας την πιθανή επίπτωση στα εξής:

1. ικανότητα των επιχειρήσεων να εφαρμόζουν E&A που οδηγεί στην καινοτομία για τα προϊόντα τους, η οποία έπειτα ανιχνεύεται στον αντίκτυπο της πρότασης:
 - (a) προσφορά δεξιοτήτων που απαιτούνται από τον τομέα, και
 - (b) αποτελεσματικότητα της προστασίας των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας.
2. ικανότητα του τομέα να εισάγει στην αγορά νέα προϊόντα ή να βελτιώνει τα χαρακτηριστικά των υφιστάμενων προϊόντων (*ικανότητα για καινοτομία προϊόντων*), η οποία εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τις τεχνικές δεξιότητες και την εφαρμογή νέων τεχνολογιών,
3. ικανότητα για καινοτομία σε διαδικασίες και υπηρεσίες που αφορούν το προϊόν, συμπεριλαμβανομένων της διακίνησης, εμπορίας και των υπηρεσιών μετά την πώληση (*καινοτομία διαδικασίας*), που εξαρτάται από την προσφορά διοικητικών και οργανωτικών δεξιοτήτων και ταλέντων, και
4. δυνατότητα πρόσβασης σε κεφάλαιο υψηλού κινδύνου.

Οι οδηγίες της Επιτροπής για τις επιπτώσεις στην τεχνολογική ανάπτυξη και καινοτομία προσφέρουν λεπτομερή καθοδήγηση σχετικά με τον τρόπο αξιολόγησης της πιθανής επίπτωσης στην ικανότητα των επιχειρήσεων να καινοτομούν.¹⁸

¹⁸ Παραρτήματα των Κατευθυντήριων Γραμμών ΕΑ, τμήμα 8.5, σσ. 34-38

Βήμα 7. Ποιος θα μπορούσε να είναι ο αντίκτυπος στη διεθνή ανταγωνιστικότητα του τομέα;

Η αξιολόγηση των επιπτώσεων στην παραγωγικότητα είναι πολύ χρήσιμη για τον προσδιορισμό των καθοριστικών παραγόντων της ανταγωνιστικότητας. Ωστόσο, σε ορισμένες περιπτώσεις η εικόνα δεν θα είναι πλήρης αν δεν ληφθεί υπόψη η πιθανή διαφορετική επίπτωση της πρότασης στις εγχώριες και ξένες εταιρείες. Για παράδειγμα, αν η πρόταση πολιτικής είναι πιθανό να αυξήσει το κόστος για τους παραγωγούς της ΕΕ (π.χ. με θέσπιση αυστηρότερων απαιτήσεων για την ασφάλεια των προϊόντων στην αγορά της ΕΕ), ενδέχεται να μην επηρεάζει τις σχετικές τιμές και τα μερίδια αγοράς των κατασκευαστών της ΕΕ, αν οι ανταγωνιστές τους αντιμετωπίζουν τις ίδιες απαιτήσεις και δεν υπάρχουν κατάλληλα φθηνότερα υποκατάστατα. Ωστόσο, αν η πολιτική επηρεάζει την παραγωγική διαδικασία (π.χ. με αυστηρότερη χρήση πόρων ή πρότυπα που αφορούν τη ρύπανση), ή αυξάνει το κόστος εργασίας (π.χ. με νέες απαιτήσεις για την ασφάλεια κατά την εργασία), τότε οι ευρωπαίοι κατασκευαστές μπορεί να βρεθούν σε μειονεκτική θέση σε σύγκριση με τις εταιρείες που είναι εγκατεστημένες εκτός ΕΕ. Αντίστοιχα, στο τμήμα τους για τις διεθνείς επιπτώσεις, οι Κατευθυντήριες Γραμμές ΑΕ προβλέπουν ότι κάθε ΑΕ θα πρέπει να εξετάζει την ανταγωνιστικότητα των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων, και θα πρέπει να «αναλύει τις επιπτώσεις της πολιτικής για να κατανοήσει πώς μπορούν να επιτευχθούν οι στόχοι, αποφεύγοντας ή ελαχιστοποιώντας ταυτόχρονα τις πιθανές αρνητικές επιπτώσεις στην Ευρωπαϊκή ανταγωνιστικότητα. Αυτό θα μπορούσε να περιλαμβάνει ανάλυση παρόμοιων κανονισμών που ισχύουν ήδη για τους βασικούς εμπορικούς εταίρους της ΕΕ.»¹⁹

Οι συνήθεις ερωτήσεις που διατυπώνονται είναι οι εξής:

1. Ποιος είναι ο πιθανός αντίκτυπος της εκτιμηθείσας επιλογής στην ανταγωνιστική θέση των εταιρειών της ΕΕ σε σχέση με τους ανταγωνιστές εκτός της ΕΕ;
2. Ποια είναι η πιθανή επίπτωση της εκτιμηθείσας επιλογής στο εμπόριο και στους εμπορικούς φραγμούς;
3. Η επιλογή αφορά μια περιοχή στην οποία υπάρχουν διεθνή πρότυπα, κοινές κανονιστικές προσεγγίσεις ή διεθνείς κανονιστικοί διάλογοι;
4. Είναι πιθανό να προκαλέσει διασυννοριακές επενδυτικές ροές, συμπεριλαμβανομένης της μετεγκατάστασης οικονομικής δραστηριότητας προς ή εκτός της ΕΕ;

Οι ομάδες ΕΑ μπορούν να ανατρέχουν στα παραρτήματα των Κατευθυντήριων Γραμμών ΕΑ (τμήμα 8.7, σ. 38) για οδηγίες σχετικά με την ποιοτική αξιολόγηση της πιθανής επίπτωσης στο διεθνές εμπόριο και τις ροές επενδύσεων.

¹⁹ Κατευθυντήριες Γραμμές ΕΑ, σ. 42

III. ΠΟΣΟΤΙΚΟΣ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ: ΠΗΓΕΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

Από τεχνική άποψη, η εκτίμηση των ποσοτικών επιπτώσεων ενός μέτρου πολιτικής αποτελεί αναμφίβολα το πιο απαιτητικό μέρος μιας ΑΕ και ορισμένες φορές δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί λόγω μεθοδολογικών περιορισμών, ή θα απαιτούσε δυσανάλογη προσπάθεια. Η συγκέντρωση των απαιτούμενων δεδομένων μπορεί να αποτελεί πρόκληση και συχνά περιλαμβάνει τα ενδιαφερόμενα μέρη, γεγονός το οποίο καθιστά την επαλήθευση των δεδομένων μεγαλύτερη πρόκληση. Συνεπώς, η αναλογικότητα του ποσοτικού προσδιορισμού πρέπει να εξετάζεται με δέουσα προσοχή λαμβάνοντας υπόψη τη γενική επιθυμία για τον εκτενέστερο δυνατό ποσοτικό προσδιορισμό των επιπτώσεων, αλλά και το κόστος της διαδικασίας και το βαθμό αξιοπιστίας των αναμενόμενων αποτελεσμάτων (πρέπει να εξετάζεται, για παράδειγμα, κατά πόσο τα αποτελέσματα που θα απαιτούσαν επιπλέον δεδομένα, ή θα ήταν απόλυτα εξαρτημένα από τις υποθέσεις για τη λειτουργία του μοντέλου θα παρείχαν πραγματική προστιθέμενη αξία για τη διαδικασία λήψης αποφάσεων)

Η ποσοτικοποίηση των επιπτώσεων στην ανταγωνιστικότητα μπορεί να απαιτεί περιγραφικά στατιστικά στοιχεία, ανάλυση εισροών-εκροών με χρήση εθνικών ή τομεακών λογαριασμών, εφαρμοσμένων μοντέλων γενικής ισορροπίας ή άλλες οικονομετρικές ασκήσεις. Για προτάσεις πολιτικής που επηρεάζουν διάφορες ομάδες τομέων, μπορούν να χρησιμοποιηθούν μοντέλα όπως η υπολογίσιμη γενική ισορροπία (CGE) ή/και μακροοικονομετρικά μοντέλα εισροών-εκροών, προκειμένου να προσδιοριστούν ποσοτικά οι συνολικές επιπτώσεις. Μπορεί να χρησιμεύσουν όχι μόνο για την αξιολόγηση των επιπτώσεων μιας αλλαγής πολιτικής στη συνολική οικονομία, αλλά και για την αξιολόγηση του πιθανού μεγέθους των κερδών και των απωλειών ανά τομέα, της μετάδοσης των επιπτώσεων μεταξύ των τομέων, του επιμερισμού του επιπλέον κόστους μεταξύ παραγωγών και καταναλωτών κ.λπ. Άλλα μοντέλα, όπως τα μοντέλα μερικής ισορροπίας, ενδέχεται να είναι ευκολότερα στη χρήση και να παρέχουν χρήσιμα στοιχεία για τις πιθανές επιπτώσεις.

Τα βήματα που προτείνονται κατωτέρω προσφέρουν μάλλον επισκόπηση των πιθανών αποτελεσμάτων της ποσοτικής ανάλυσης, παρά ειδικά εργαλεία και μεθόδους παραγωγής αυτών, καθώς αυτά εξαρτώνται από το προς εξέταση ζήτημα. Τα βήματα αυτά στηρίζονται στο αποτέλεσμα που προκύπτει από τα πέντε βήματα του ποιοτικού ελέγχου.

Βήμα 8: Προσκόμιση αποδεικτικών στοιχείων σχετικά με τη δομή και τις επιδόσεις του (των) άμεσα θιγόμενου(ων) τομέα(ων)

Το βήμα αυτό συνεχίζει το Βήμα 3 και Βήμα 4 του ποιοτικού σας ελέγχου. Στόχος του είναι να στηρίξει τα προκαταρκτικά συμπεράσματα με στατιστικά αποδεικτικά στοιχεία. Μια ποσοτική αξιολόγηση των επιδόσεων του τομέα ιδανικά θα στηριζόταν:

- στο βάρος του στοχευμένου τομέα στην οικονομία της ΕΕ όπως μετράται από το μερίδιο του στην προστιθέμενη αξία και στην απασχόληση, στην περιφερειακή και εθνική συγκέντρωση του τομέα κ.λπ.,

- στον αριθμό και στην κατανομή των εταιρειών, συμπεριλαμβανομένου του μεριδίου των ΜΜΕ, και του δείκτη συγκέντρωσής του,²⁰
- την παραγωγικότητα εργασίας του ή τη συνολική παραγωγικότητα των συντελεστών,
- την κερδοφορία του, όπως υπολογίζεται από το περιθώριο καθαρού κέρδους, την απόδοση των επενδυμένων κεφαλαίων,
- στο μερίδιο που κατέχει στην παγκόσμια αγορά, και
- στη ροή άμεσων ξένων επενδύσεων (αναλογία αποθέματος εισερχόμενων/εξερχόμενων άμεσων ξένων επενδύσεων προς την προστιθέμενη αξία).

Βήμα 8α: Απογραφή υφιστάμενων μελετών και εκ των υστέρων αποτιμήσεων ανά τομέα

Η Επιτροπή έχει ολοκληρώσει μια σειρά μελετών της βιομηχανίας και της αγοράς, καθώς και εκ των υστέρων αξιολογήσεις πολιτικών. Για παράδειγμα, κατάλογο μελετών για μεταποιητικές βιομηχανίες θα βρείτε στη διαδικτυακή σελίδα:

http://ec.europa.eu/enterprise/policies/industrial-competitiveness/industrial-policy/future-of-manufacturing/index_en.htm

Αν η δευτερογενής έρευνα είναι ανεπαρκής, μπορείτε να συμβουλευτείτε τους δικτυακούς τόπους και τις δημοσιεύσεις των αντίστοιχων ενώσεων επιχειρήσεων ή σχετικών οργανισμών κοινωνικών εταίρων.

Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε το **Μητρώο Διαφάνειας** για να βρείτε την επαφή που αναζητάτε και να απευθυνθείτε σε αυτή για πρόσφατα στοιχεία και αναλύσεις. Το Μητρώο Διαφάνειας διατίθεται στον δικτυακό τόπο Europa.

Βήμα 8β: Επικαιροποίηση υφιστάμενων δεδομένων

Αν δεν έχουν επικαιροποιηθεί οι υπάρχουσες μελέτες, η Eurostat διαθέτει βάσεις δεδομένων με ενημερωμένα τομεακά στατιστικά στοιχεία. Ο έλεγχος της στατιστικής ταξινόμησης των οικονομικών δραστηριοτήτων (NACE)²¹ θα βοηθήσει στον συνδυασμό των βασικών οικονομικών δραστηριοτήτων των θιγόμενων τομέων με τους αντίστοιχους κωδικούς τους.

²⁰ Ο δείκτης συγκέντρωσης (CR) αναφέρεται στο ποσοστό μεριδίου της αγοράς που ελέγχεται από τις μεγαλύτερες επιχειρήσεις στη βιομηχανία. Πολύ συχνά χρησιμοποιούνται οι δείκτες CR4 και CR10 (δηλ. μερίδιο αγοράς των 4 και 10 μεγαλύτερων επιχειρήσεων).

²¹ Η NACE (Nomenclature statistique des Activités économiques dans les Communautés Européennes) είναι η στατιστική ταξινόμηση των οικονομικών δραστηριοτήτων στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα η οποία χρησιμοποιείται από την Eurostat και τα κράτη μέλη. Η NACE αναθεώρηση 2 δημιουργήθηκε το 2008 με σκοπό να εκφράζει τις τεχνολογικές εξελίξεις και τις διαρθρωτικές αλλαγές της οικονομίας. Πρέπει συνεπώς να χρησιμοποιούμε τον πίνακα αντιστοιχίας για τη σύγκριση των στατιστικών στοιχείων πριν και μετά το 2007.

NACE Rev.1.1 INDUSTRY/ ACTIVITY CODE	DESCRIPTION	NACE Rev.2 INDUSTRY/ ACTIVITY CODE	DESCRIPTION	INDICATORS
D	Manufacturing	C	Manufacturing	Number of enterprises
...	...	...	...	...
DJ	Manufacture of basic metals and fabricated metal products	C244	Manufacture of basic precious and other non-ferrous metals	
DJ27	Manufacture of basic metals	...	...	
DJ271	Manufacture of basic iron and steel and of ferro-alloys	C2442	Aluminium production	
DJ272	Manufacture of tubes	C2443	Lead, zinc and tin production	
DJ2721	Manufacture of cast iron tubes	C2444	Copper production	
DJ2722	Manufacture of steel tubes	C2445	Other non-ferrous metal production	
DJ273	Other first processing of iron and steel	C2446	Processing of nuclear fuel	
DJ2731	Cold drawing	C245	Casting of metals	
DJ2732	Cold rolling of narrow strip	C2451	Casting of iron	
DJ2733	Cold forming or folding	C2452	Casting of steel	
DJ2734	Wire drawing	C2453	Casting of light metals	
DJ2735	Other first processing of iron and steel n.e.c.; production of non-ECSC ferro-alloys (included in DJ271 in NACE Rev.1.1)	C2454	Casting of other non-ferrous metals	
DJ274	Manufacture of basic precious and non-ferrous metals	C25	Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment	
DJ2741	Precious metals production	C251	Manufacture of structural metal products	
DJ2742	Aluminium production	C2511	Manufacture of metal structures and parts of structures	

Οι τρεις παρακάτω βάσεις δεδομένων είναι γενικά οι σημαντικότερες στην περίπτωση έλλειψης πηγών του τομέα²²: SBS, PRODCOM και COMEXT.

Η βάση δεδομένων SBS (Structural Business Statistics) παρέχει δεδομένα σε πολύ λεπτομερές τομεακό επίπεδο: τον αριθμό επιχειρήσεων ενός τομέα, τον αριθμό των απασχολούμενων προσώπων, τον κύκλο εργασιών, την προστιθέμενη αξία, τις επενδύσεις, την παραγωγικότητα, το μερίδιο των MME στην προστιθέμενη αξία και την απασχόληση κ.λπ.

Προφίλ βιομηχανικού τομέα - Βασικά στοιχεία από τη βάση δεδομένων SBS

The screenshot displays the Eurostat website's 'Structural business statistics' database. The left sidebar shows a navigation tree with categories like 'Introduction', 'Data', 'Main tables', 'Database', and 'Special SBS topics'. The main content area features a search bar and a list of datasets. The 'SBS - main indicators (sbs_na)' dataset is highlighted, indicating it is updated and contains data for all NACE divisions. Other datasets listed include 'SBS - industry and construction (sbs_ind_co)' and 'SBS - services (sbs_ser_co)'.

²²

Η επεξήγηση για το περιεχόμενο και τους συνδέσμους των βασικών ευρωπαϊκών και διεθνών βάσεων δεδομένων παρέχονται στο παράρτημα III. Στην περίπτωση της βιομηχανίας αλουμινίου, οι τομεακοί οργανισμοί και ινστιτούτα, όπως το Διεθνές Ινστιτούτο Αλουμινίου, το Παγκόσμιο Γραφείο Στατιστικών Μετάλλου ή ο Διεθνής Οργανισμός Ενέργειας.

View Table Select Data		Metadata Information
European Business - selected indicators for all activities (NACE divisions)		
Last update: 05-05-2011		
Interactive extraction size limit: 300000		
Current extraction size: 768		
Dimension selection: 1/15		
Selection overview Update		
GEO INDIC_SB NACE_R1 TIME		
Filtering		
Filtering type: Code range Pattern		
Search in: Codes Labels Both		
Search Show all		
Code	Label	
☒ V11110	Number of enterprises	
☐ V12110	Turnover or gross premiums written	
☐ V12120	Production value	
☐ V12150	Value added at factor cost	
☐ V12170	Gross operating surplus	
☐ V13110	Total purchases of goods and services	
☐ V13310	Personnel costs	
☐ V15110	Gross investment in tangible goods	
☐ V16110	Number of persons employed	
☐ V16130	Number of employees	
☐ V91110	Apparent labour productivity (Gross value added per person employed)	
☐ V91120	Wage adjusted labour productivity (Apparent labour productivity by average personnel costs) (%)	
☐ V91210	Average personnel costs (personnel costs per employee) (thousand euro)	
☐ V92110	Gross operating surplus/turnover (gross operating rate) (%)	
☐ V94414	Investment per person employed	

NACE_R1: Mining and quarrying		
INDIC_SB: Number of enterprises		
GEO	TIME	1996 1997
European Union (2...)	:	:
European Union (2...)	:	:
Belgium	:	:
Bulgaria	139	161
Czech Republic	287	299
Denmark	:	:
Germany (includin...)	:	:
Estonia	45	48
Ireland	54	59 (p)
Greece	:	:
Spain	1,627	1,649
France	2,916	2,900
Italy	4,569	4,330
Cyprus	:	:
Latvia	:	34
Lithuania	48	55
Luxembourg	7	8
Hungary	:	:
Malta	:	:
Netherlands	:	205
Austria	322	302
Poland	746	952
Portugal	1,542	1,431
Romania	:	202
Slovenia	228	182
Slovakia	32	40
Finland	1,216	1,246
Sweden	513	626
United Kingdom	:	1,665

Η βάση δεδομένων PRODCOM παρέχει στατιστικά στοιχεία για την παραγωγή βιομηχανικών προϊόντων: στοιχεία για τον φυσικό όγκο παραγωγής που πωλείται κατά την περίοδο της έρευνας (kg, m², αριθμός τεμαχίων κ.λπ.) και την αξία τους σε ευρώ.

Χαρακτηριστικά βιομηχανικού τομέα - στοιχεία από την PRODCOM (για ράβδους αλουμινίου, κωδικός 2442230)

European Commission > Eurostat > Prodcom - statistics by product > Data > Excel files (NACE Rev. 2)				
Home	Statistics	Publications	About Eurostat	User support
Prodcom - statistics by product		Excel files - NACE Rev. 2		Links
Introduction Europroms Steel Data Data Excel files (NACE Rev. 2) Excel files (NACE Rev. 1.1) Database		The Excel files on this page contain Prodcom data based on NACE Rev. 2. For 2008 onwards the files contain the original data based on NACE Rev. 2 as supplied by the reporting countries. For 1995 to 2007 the files contain data that has been converted where possible from the data based on NACE Rev. 1.1. These tables only show the production data. To use the database that contains both production and related trade data, please click on "Database" in the box to the left. Prodcom Annual Data 2009 (updated 04/03/2011) Prodcom Annual Data 2008 (updated 04/03/2011)		This document describes how to use the Excel files

4/03/2011		Statistics on the production of manufactured goods Value ANNUAL 2009															
		To use the database that contains both production and related trade data, please click here and															
PRODCOM Code	Unit	flag EU27	Value EU27	Base EU27	flag EU25	Value EU25	Base EU25	Belgium	Bulgaria	Czech Republic	Denmark	Germany	Estonia	Ireland	Greece	Spain	France
ALL VALUES AND VOLUMES ARE EXPRESSED IN THOUSANDS																	
All confidential data and all national estimated data is suppressed																	
(C)=Confidential, (CE)=Confidential Estimated, (E)=Estimated																	
2442230	EUR		615429		EU27-EU02(F)	590229	600	C	C	0	2178	9445	0	0	136947	61197	59428
2442230	EUR		6498799		EU27-EU02(F)	6448799	5000	C	C	C	100198	C	C	0	119801	770425	1267350
2442230	EUR		221039		EU27-EU02(F)	220829	70	C	C	0	20606	0	0	0	0	C	16301
24422350	EUR		311744			311744		C	C	0	C	0	C	0	C	C	68102

Η βάση δεδομένων COMEXT παρέχει την αξία και την ποσότητα των αγαθών που εμπορεύονται μεταξύ των χωρών της ΕΕ και εκτός της ΕΕ, το εμπόριο της ΕΕ ανά κράτος μέλος, ανά εταίρο και ανά κατηγορία προϊόντων, το μερίδιο της ΕΕ και διαφόρων **συσσωματώσεων** ομαδοποιήσεων? της ΕΕ (ευρωζώνη, EU15, EU 12, EU27 κ.λπ.) στο παγκόσμιο εμπόριο. Οι περισσότεροι από τους κωδικούς Prodcom αντιστοιχούν σε έναν ή

έναν αριθμό κωδικών στην ταξινόμηση εξωτερικού εμπορίου γνωστή ως Συνδυασμένη Ονοματολογία (ΣΟ).²³

Συνδυασμένη ονοματολογία

eurostat		The CN headings with their corresponding Prodcom headings - Year 2009		eurostat	
3917 39 15	Flexible tubes, pipes and hoses, of addition polymerization products, reinforced or otherwise combined with other materials, seamless and of a length > the maximum cross-sectional dimension, whether or not surface-worked, but not otherwise worked (excl. those with a burst pressure of $\geq 27,6$ MPa)				
22.21.29.50	Plastic tubes, pipes and hoses (excluding artificial guts, sausage skins, rigid, flexible tubes and pipes having a minimum burst pressure of 27.6 MPa)	kg		S	
3917 39 19	Flexible tubes, pipes and hoses, of plastics, reinforced or otherwise combined with other materials, seamless and of a length > the maximum cross-sectional dimension, whether or not surface-worked, but not otherwise worked (excl. addition polymerization products, condensation polymerization products and rearrangement polymerization products, and products able to withstand a pressure of $\geq 27,6$ MPa)				
22.21.29.50	Plastic tubes, pipes and hoses (excluding artificial guts, sausage skins, rigid, flexible tubes and pipes having a minimum burst pressure of 27.6 MPa)	kg		S	
3917 39 90	Flexible tubes, pipes and hoses, of plastics, reinforced or otherwise combined with other materials (excl. seamless or cut to length only; tubes with a burst pressure of $\geq 27,6$ MPa)				
22.21.29.50	Plastic tubes, pipes and hoses (excluding artificial guts, sausage skins, rigid, flexible tubes and pipes having a minimum burst pressure of 27.6 MPa)	kg		S	

Παράδειγμα: Χαρακτηριστικά του άμεσα θιγόμενου τομέα/αγοράς (Βιομηχανία αλουμινίου)

Το αλουμίνιο, το μέταλλο με τη μεγαλύτερη αφθονία στο φλοιό της γης, είναι ένα σχετικά ομοιογενές προϊόν. Έχει ειδικά χαρακτηριστικά (μη μαγνητικό, ανθεκτικό στη διάβρωση, ...) που το καθιστούν πρώτη ύλη στρατηγικής σημασίας για πολλούς τομείς που κυμαίνονται από τον αεροδιαστημικό ως τον κατασκευαστικό εξοπλισμό. Στα ανάντη στάδια παραγωγής, η αλυσίδα αξίας του συνίσταται σε εξόρυξη, εξαγωγή/ανακύκλωση και εξευγενισμό. Το κατάντη μέρος αποτελείται από δεύτερη επεξεργασία και κατασκευή ενδιάμεσων προϊόντων (έλαστρα, εξωθητήρες, καλούπια χύτευσης και παραγωγοί συρμάτων), [...]

Το στάδιο παραγωγής χωρίζεται σε 2 τμήματα. Το πρωτογενές αλουμίνιο παράγεται από τη τήξη πρώτων υλών, ενώ το δευτερογενές αλουμίνιο παράγεται με τήξη απορριμμάτων αλουμινίου. Το πρωτογενές (ή ακατέργαστο) αλουμίνιο κατασκευάζεται σε τρία ξεχωριστά βήματα. Εξορύσσεται το μέταλλευμα του βοξίτη. Η αλουμίνη (οξείδιο του αλουμινίου) εξάγεται έπειτα από τον βοξίτη σε ένα εργοστάσιο αλουμινίου, για να μεταφερθεί σε ένα μεταλλουργείο που θα παράγει (σε κρύμα) αλουμίνιο σε χελώνες, πλάκες,... Το δευτερογενές αλουμίνιο παράγεται είτε με εξευγενισμό (προϊόντα στο τέλος του κύκλου ζωής τους όπως κουτιά από αναψυκτικά, ...) ή με ανάτηξη (βιομηχανικά απόβλητα...) [...].

Ο τομέας καταναλώνει πολλά κεφάλαια, πόρους και ενέργεια. Ο τομέας πρωτογενούς αλουμινίου χρειάζεται 15 Mega Watt ανά ώρα για την παραγωγή 1 τόνου αλουμινίου, έναντι 0,75 MWh για τη δευτερογενή παραγωγή που χρησιμοποιεί απορρίμματα. [...]

²³

Τα εισαγόμενα και εξαγόμενα εμπορεύματα πρέπει να δηλώνονται αναφέροντας τη διάκριση της συνδυασμένης ονοματολογίας στην οποία εμπίπτουν.

Για το 2010, το Διεθνές Ινστιτούτο Αλουμινίου απαριθμεί 117 μεταλλουργεία πρωτογενούς αλουμινίου παγκοσμίως, εκτός της Κίνας. Από αυτά τα 21 βρίσκονται στην ΕΕ-27, 7 στη Νορβηγία και 4 στην Ισλανδία. Η εξόρυξη και η επεξεργασία ελέγχεται από μικρό αριθμό πολυεθνικών εταιρειών, οι οποίες είναι κάθετα διαρθρωμένες σε επόμενα στάδια παραγωγής με διάφορους τρόπους. Στην ΕΕ ο τομέας ελέγχεται από έξι εταιρείες. Οι τρεις μεγαλύτερες εταιρείες δεν προέρχονται από την ΕΕ (Hydro, Rio Tinto/Alcan και Alcoa [...]).

Οι τιμές των πρώτων υλών και των πρωτογενών προϊόντων καθορίζονται ή προτείνονται από το Χρηματιστήριο Μετάλλων του Λονδίνου (LME), το Χρηματιστήριο Μετάλλων της Σανγκάης ή το Χρηματιστήριο του Σικάγου. Οι υπόλοιποι συντελεστές κόστους καθορίζονται συνήθως σε τοπικό επίπεδο.

Το κείμενο που χρησιμοποιείται ως παράδειγμα βασίζεται, μεταξύ άλλων, στο Ecorys (2011) & CE Delft (2008)

Εκτός από τα ανωτέρω παραδείγματα, υπάρχει πληθώρα άλλων βάσεων δεδομένων με χρήσιμες πληροφορίες καταταγμένες ανά τομέα, οι οποίες ως εκ τούτου ενδέχεται να αποδειχτούν χρήσιμες για μια τομεακή ανάλυση. Ο πίνακας αποτελεσμάτων για τις βιομηχανικές επενδύσεις στην Ε&Α στην ΕΕ (EU Industrial R&D Investment Scoreboard) για την καινοτομία, η ευρωπαϊκή έρευνα για το εργατικό δυναμικό (European Labour Force Survey) για δεδομένα της αγοράς εργασίας, και ούτω καθεξής. Το παράρτημα 2 περιλαμβάνει πολλά περισσότερα παραδείγματα.

Βήμα 9: Προσκόμιση αποδεικτικών στοιχείων για έμμεσα θιγόμενους τομείς

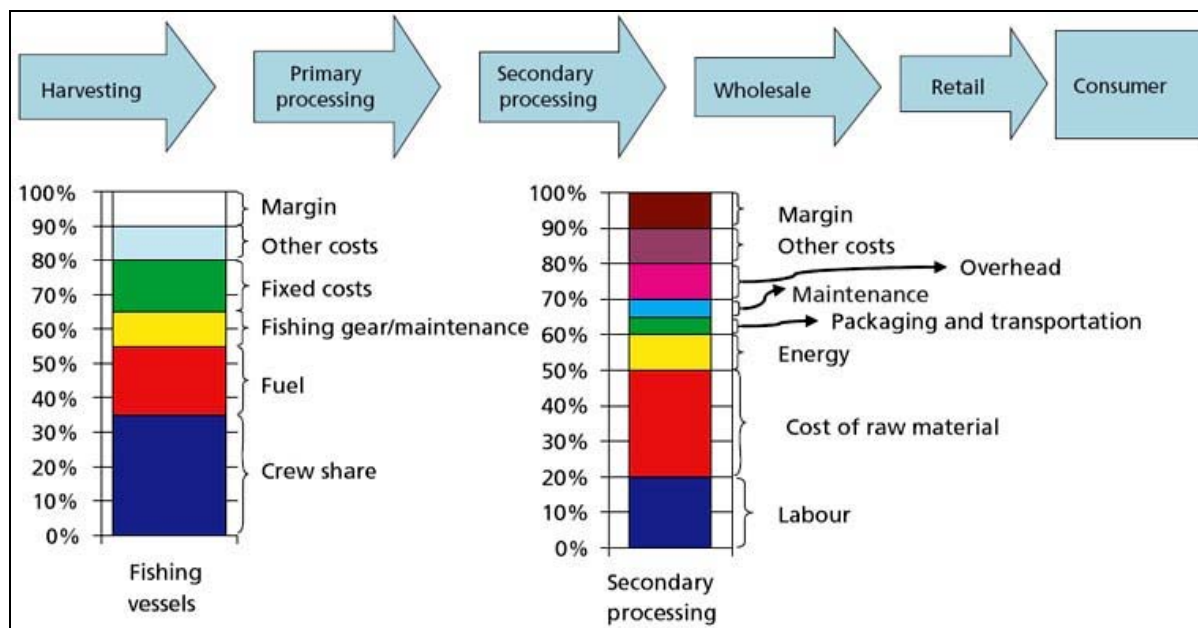
Αν ο ποιοτικός έλεγχος εμφανίζει σημαντικές έμμεσες επιπτώσεις (θετικές ή αρνητικές), μπορεί να ενδείκνυται η επανάληψη των ανωτέρω βημάτων για άλλους τομείς εντός ή εκτός της αλυσίδας αξίας που μπορεί να έχουν πληγεί περισσότερο. Στην παρούσα περίπτωση, η ομάδα ΑΕ μπορεί να χρησιμοποιήσει τη διαίσθησή της ή να βασιστεί σε πιο συστηματικές μεθόδους, όπως την ανάλυση εισροών-εκροών και τη χαρτογράφηση και τον καθορισμό των χαρακτηριστικών της αλυσίδας αξίας. Χρήσιμες οδηγίες για τη χαρτογράφηση και τον καθορισμό των χαρακτηριστικών της αλυσίδας αξίας μπορείτε να βρείτε στη διαδικτυακή διεύθυνση:

<http://myintracomm.ec.europa.eu/entr/howwemanage/decisionmaking/Pages/default.aspx>

Βήμα 10: Ποσοτικοποίηση επιπρόσθετου κόστους συμμόρφωσης ή/και κόστους λειτουργίας²⁴ σχετικά με την εκτιμώμενη πρωτοβουλία

Το βήμα αυτό είναι το ποσοτικό αντίστοιχο του Βήματος 5. Αν είναι εφικτό, μπορεί να είναι χρήσιμη η συμπλήρωση των χαρακτηριστικών του τομέα με μια συνολική ανάλυση κόστους όπως η παρακάτω που αφορά τη βιομηχανία θαλασσινών τροφίμων:

Παράδειγμα: Διάρθρωση κόστους (βιομηχανία θαλασσινών τροφίμων) από www.fao.org

Όταν είναι εφικτό, και αναλογικό, αυτός ο τύπος περιγραφής του κόστους διάρθρωσης προσθέτει στις απαντήσεις **των αριθμών** του βήματος 5 για να υποστηρίξει τη κατανόηση της σημασίας των θετικών και αρνητικών επιπτώσεων που εντοπίζονται εκεί.²⁵ Επιπλέον, με μια επαρκώς λεπτομερή ανάλυση των τομέων, οι περιγραφές του κόστους διάρθρωσης μπορούν να εντοπιστούν στους πίνακες εισροών-εκροών.²⁶

Βήμα 11: Ποσοτικοποίηση των αναμενόμενων επιπτώσεων στην ικανότητα των θιγόμενων επιχειρήσεων να καινοτομούν

Η ανάλυση αυτή ιδανικά θα περιελάμβανε αρκετούς δείκτες εισροών και εκροών για τις τομεακές καινοτομίες. Οι δείκτες του ευρωπαϊκού πίνακα αποτελεσμάτων στον τομέα της καινοτομίας²⁷ συνιστούν εύλογο σημείο αφετηρίας. Μπορείτε να βρείτε τα δεδομένα στον

²⁴ Όπως επισημαίνεται στο βήμα 5 παραπάνω, ως επιπρόσθετο κόστος λειτουργίας νοείται το επιπλέον κόστος λειτουργίας (ενδιάμεσων αγαθών/υπηρεσιών και εισροών συντελεστών) που εμπλέκονται από τον νέο κανονισμό, αλλά δεν συνδέονται άμεσα με τη συμμόρφωση με αυτόν.

²⁵ Οι κατευθυντήριες γραμμές ΕΑ (κεφάλαιο 10 σσ. 46-60) περιέχουν λεπτομερείς βήμα προς βήμα οδηγίες για την αξιολόγηση του κόστους των υποχρεώσεων πληροφόρησης (τυποποιημένο μοντέλο κόστους ΕΕ).

²⁶ Εγχειρίδιο Προσφοράς, Χρήσης και Πινάκων Εισροών-Εκροών της Eurostat (2008), κεφ. 11

²⁷ Επισκεφτείτε τη διαδικτυακή διεύθυνση <http://www.proinno-europe.eu/metrics>

δικτυακό τόπο των Κοινοτικών στατιστικών για την καινοτομία [Community Innovation Statistics (CIS)]:

<http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/microdata/cis>

Η παραπάνω βάση δεδομένων και άλλες συναφείς θα μπορούσαν να σας βοηθήσουν να θεμελιώσετε την ποσοτική αξιολόγηση που θα ακολουθούσε τις επιπτώσεις που προσδιορίζονται στο Βήμα 6. Δεδομένα θα μπορούσαν επίσης να ληφθούν από το εμπορικό επιμελητήριο του αντίστοιχου τομέα. Τα επιμελητήρια συνήθως παρέχουν, κατά περίπτωση, δημοσιεύσεις και δεδομένα και σας μπορούν να σας βοηθήσουν να **προβάλετε** τις μελλοντικές επιπτώσεις της επιλογής πολιτικής στην ικανότητα του τομέα να καινοτομεί. Επιπρόσθετες ιδέες μπορείτε να βρείτε στο τμήμα 8.5 των παραρτημάτων των Κατευθυντήριων Γραμμών ΑΕ.

Βήμα 12: Ποσοτικοποίηση των αναμενόμενων επιπτώσεων στη διεθνή ανταγωνιστικότητα των θιγόμενων τομέων

Οι Κατευθυντήριες Γραμμές ΑΕ παρέχουν οδηγίες για την ποιοτική αξιολόγηση της πιθανής επίπτωσης της πρότασης στις διεθνείς εμπορικές και επενδυτικές ροές (Κατευθυντήριες Γραμμές ΑΕ, παραρτήματα, τμήμα 8.7). Στόχος αυτού του τελευταίου βήματος για τον έλεγχο της ανταγωνιστικότητας είναι να παρέχει στήριξη:

1. στην εφαρμογή του τμήματος 8.7 των Κατευθυντήριων Γραμμών ΑΕ στον (στους) θιγόμενο(ους) τομέα(εις), και
2. στην ποσοτικοποίηση των αναμενόμενων επιπτώσεων στη διεθνή ανταγωνιστικότητα των τομέων.

Υπάρχει **πληθώρα** τυποποιημένων δεικτών που προορίζονται να εκφράσουν τη διεθνή θέση μιας οικονομίας και των επιχειρήσεών της. Ορισμένοι από τους πιο συνηθισμένους δείκτες που χρησιμοποιούνται είναι:

- Η *αναλογία αποθέματος εισερχόμενων άμεσων ξένων επενδύσεων προς την προστιθέμενη αξία* εκφράζει τη συνεισφορά των άμεσων ξένων επενδύσεων στο σχηματισμό κεφαλαίου και σηματοδοτεί την ελκυστικότητα της χώρας υποδοχής.
- Η *αναλογία αποθέματος εξερχόμενων άμεσων ξένων επενδύσεων προς την προστιθέμενη αξία* συνιστά δείκτη εταιρικής ισχύος στις περιπτώσεις που οι εταιρείες δρουν στο εξωτερικό για να αποσπάσουν ευκαιρίες από ξένες αγορές και πόρους.
- Τα μερίδια αγοράς στις εξαγωγές δείχνουν το ποσό των παγκόσμιων εξαγωγών που καλύπτεται από τις εξαγωγές μιας συγκεκριμένης χώρας για κάθε τομέα της βιομηχανίας. Εκφράζουν την ικανότητα απόκρισης στην εξωτερική ζήτηση ή ανοίγματος σε νέες αγορές σε άμεση σύγκριση με τους διεθνείς ανταγωνιστές.
- Το *αποκαλυπτόμενο συγκριτικό πλεονέκτημα (Revealed Comparative Advantage, RCA)* συγκρίνει το μερίδιο εξαγωγών μιας δεδομένης βιομηχανίας στις συνολικές εξαγωγές μεταποιητικών προϊόντων της ΕΕ με το μερίδιο εξαγωγών της ίδιας βιομηχανίας μιας ομάδας χωρών αναφοράς.

- Το σχετικό εμπορικό ισοζύγιο (Relative Trade Balance, RTB) συγκρίνει το εμπορικό ισοζύγιο ενός συγκεκριμένου εμπορεύματος με το συνολικό εμπορικό όγκο, τις εξαγωγές μαζί με τις εισαγωγές.
- Το σχετικό κόστος εργασίας ανά μονάδα προϊόντος (Relative Unit Labour Costs, RULC) μετρά το κόστος εργασίας σε μια συγκεκριμένη βιομηχανία σε σχέση με την παραγωγικότητά της (μοναδιαίο κόστος εργασίας) και σε σχέση με τον αντίστοιχο δείκτη σε άλλη χώρα.

Ενώ οι δείκτες RCA και RTB εκφράζουν τη θέση επιμέρους βιομηχανιών στην παγκόσμια αγορά, ο RULC εκφράζει την ικανότητά τους να παραμείνουν ανταγωνιστικές. Από τις αλλαγές στους δείκτες αυτούς προκύπτει σε ποιες βιομηχανίες της Ευρώπης αναπτύσσεται συγκριτικό πλεονέκτημα ή μειονέκτημα. Ωστόσο, η ερμηνεία τους πρέπει να γίνεται προσεκτικά: συνολικά, η απώλεια ανταγωνιστικότητας σε μια επιμέρους βιομηχανία ενδέχεται να εκφράζει τις εξαιρετικές εξαγωγικές επιδόσεις άλλων εγχώριων βιομηχανιών. Για παράδειγμα, η ανατίμηση του ευρώ ενδέχεται να επιδεινώσει την ανταγωνιστική θέση μιας συγκεκριμένης βιομηχανίας, αλλά ίσως απλώς να εκφράζει την έντονη ανάπτυξη της παραγωγικότητας σε άλλες βιομηχανίες, και ως εκ τούτου ισχυρές εξαγωγές και αυξανόμενη ζήτηση του ευρώ.

Άλλο ζήτημα είναι ο εγχώριος όγκος των εξαγωγών. Για παράδειγμα, όποια χώρα ασχολείται με τη συναρμολόγηση ηλεκτρονικών συσκευών θα καταγράφει υψηλό μερίδιο εξαγωγών στις ηλεκτρονικές συσκευές το οποίο δεν θα αντιπροσωπεύει την πραγματική παραγωγική δομή της χώρας, προκαλώντας τεχνητό πληθωρισμό του δείκτη RCA.

Το συγκριτικό πλεονέκτημα διερευνάται με τη χρήση εμπορικών ροών μέσω του δείκτη αποκαλυπτόμενου συγκριτικού πλεονεκτήματος (RCA) που υπολογίζει το βαθμό εξειδίκευσης της ΕΕ σε συγκεκριμένο τομέα. Για κάθε τομέα στην ΕΕ, υπολογίζεται το μερίδιο εξαγωγών στις συνολικές εξαγωγές της ΕΕ και έπειτα συγκρίνεται με το μερίδιο των παγκόσμιων εξαγωγών του τομέα στις συνολικές παγκόσμιες εξαγωγές. Για δεδομένο τομέα, ο δείκτης RCA που είναι μεγαλύτερος από τη μονάδα σημαίνει ότι πρόκειται για τομέα στον οποίο η ΕΕ εξάγει περισσότερο από τον παγκόσμιο μέσο όρο και ερμηνεύεται ότι η Ευρώπη έχει συγκριτικό πλεονέκτημα στον τομέα αυτό.

Το παράρτημα 2 παρέχει εκτενέστερο κατάλογο πηγών δεδομένων και δεικτών που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την αξιολόγηση της ανταγωνιστικότητας της βιομηχανίας της ΕΕ στην παγκόσμια αγορά. Περιλαμβάνει επίσης συνδέσμους σε έγγραφα για στατιστικά δεδομένα ή δικτυακούς τόπους που παρέχουν τις τιμές των δεικτών αυτών. Για παράδειγμα, τα στατιστικά παραρτήματα της ετήσιας «Έκθεσης για την ευρωπαϊκή ανταγωνιστικότητα» (ECR)>> παρέχουν λειτουργικό ορισμό και συναφή στοιχεία για τα τελευταία 10 έτη σε τομεακό επίπεδο.

Παράρτημα 1

Παραδείγματα ποιοτικού ελέγχου των επιπτώσεων στην ανταγωνιστικότητα

1. Πρωτοβουλία πολιτικής: Απαγόρευση επικίνδυνων ουσιών

Ορισμένες ουσίες ή προϊόντα ενδέχεται να έχουν επικίνδυνα χαρακτηριστικά. Αυτό απαιτεί κατάλληλη διαχείριση κινδύνου που σταθμίζει τα οφέλη και το κόστος των ουσιών οι οποίες χρησιμοποιούνται στην παραγωγική διαδικασία ή διατίθενται στην αγορά. Ανάλογα με το βαθμό σοβαρότητας του κινδύνου, η απαγόρευση μιας ουσίας θα μπορούσε να αποτελεί επιλογή πολιτικής. Όταν ο κίνδυνος αφορά κυρίως την ασφάλεια κατά την εργασία, η απαγόρευση της χρήσης της ουσίας στην παραγωγική διαδικασία θα μπορούσε να αποτελεί επιλογή πολιτικής. Όταν ο κίνδυνος προέρχεται από την ουσία που περιέχεται στο τελικό προϊόν (κίνδυνος ασφάλειας προϊόντος), θα μπορούσε να εξεταστεί το ενδεχόμενο απαγόρευσης της «εμπορίας στην Ευρώπη».

Άμεση επίπτωση

Αν οι ευρωπαϊκές επιχειρήσεις δεν έχουν πλέον την άδεια χρήσης της ουσίας (απαγόρευση «ασφάλειας στην εργασία»), χάνουν την επιχειρηματική ευκαιρία στην αγορά της ΕΕ και στις εξαγωγικές αγορές. Αυτός ο τύπος απαγόρευσης θα έδινε ανταγωνιστικό πλεονέκτημα σε παραγωγούς εκτός της ΕΕ, καθώς θα τους επιτρεπόταν να συνεχίσουν να εμπορεύονται το προϊόν στην Ευρώπη και στον υπόλοιπο κόσμο χωρίς σημαντική αναδιάρθρωση της παραγωγικής διαδικασίας τους.

Αν οι ευρωπαϊκές επιχειρήσεις δεν έχουν πλέον την άδεια εμπορίας της ουσίας (απαγόρευση «εμπορίας στην Ευρώπη»), θα μπορούσαν να παράγουν στην Ευρώπη για εξαγωγή, ενώ οι παραγωγοί εκτός ΕΕ θα έχαναν την ευρωπαϊκή αγορά. Καθώς η εγχώρια αγορά κατέχει συνήθως ιδιαίτερη σημασία για τους (ευρωπαίους) παραγωγούς, μπορεί να υπάρξει απώλεια για τους ευρωπαίους παραγωγούς οικονομικών κλίμακας. Ωστόσο, ο αντίκτυπος αυτός ενδέχεται να είναι λιγότερο σοβαρός από τον αντίκτυπο που απορρέει από την απαγόρευση της ουσίας για την «ασφάλεια στην εργασία». Ένα πιθανό όφελος είναι οι προσπάθειες καινοτομίας που ενδέχεται να προκαλέσει μια απαγόρευση με σκοπό την αναζήτηση υποκατάστατου της απαγορευμένης ουσίας ή εναλλακτικών μεθόδων παραγωγής.

Αμφότεροι οι τύποι απαγόρευσης θα μπορούσαν να καταλήξουν σε επιπλέον κόστος για τους πελάτες της βιομηχανίας, αν δεν υπάρχει παρόμοια ουσία σε παρόμοια τιμή. Αυτό θα μπορούσε να προκαλέσει επιπλέον κόστος, αν υποθέσουμε ότι η παραγωγική διαδικασία ως σήμερα ήταν η λιγότερο δαπανηρή (ή ελάχιστου κόστους?). Αν δεν υπάρχει παρόμοια πρώτη ύλη, οι ευρωπαϊκές εταιρείες-πελάτες θα πρέπει να ανασχεδιάσουν τα μίγματα και τα προϊόντα τους, γεγονός που συνήθως απαιτεί πρόσθετες και εμπροσθοβαρείς προσπάθειες E&A.

Αν οι εταιρείες-πελάτες δεν βρουν μια παρόμοια πρώτη ύλη σε παρόμοια τιμή, θα πρέπει να αλλάξουν την τιμολόγησή τους. Αυτό θα μπορούσε να μειώσει τις πωλήσεις τους, εφόσον υπάρχουν υποκατάστατα προϊόντα και εφόσον οι πελάτες τους αντιμετωπίζουν χαμηλό κόστος μεταστροφής αλλαγής προμηθευτή. Για να αποφεύγεται αυτό, οι εταιρείες θα μπορούσαν επίσης να μειώσουν τα περιθώρια κέρδους τους. Οι μειωμένες πωλήσεις ή/και η

μειωμένη αποδοτικότητα μπορούν να υπονομεύσουν τη μακροπρόθεσμη ικανότητά τους να επιβιώσουν.

Έμμεση (δευτερογενής) επίπτωση

Η αναζήτηση υποκατάστατων προσφέρει νέες επιχειρηματικές ευκαιρίες σε αυτούς που παράγουν και εμπορεύονται τα υποκατάστατα. Οι νέες επιχειρηματικές ευκαιρίες θα πρέπει να είναι σε παρόμοια τάξη μεγέθους με τις επιχειρηματικές ευκαιρίες που χάνονται λόγω της απαγόρευσης, εφόσον το υποκατάστατο προσφέρει παρόμοιες επιδόσεις σε παρόμοιο κόστος. Φυσικά, το κατά πόσο το υποκατάστατο θα παράγεται εντός ή εκτός της Ευρώπης θα εξαρτηθεί (από τι?)

Αν το υποκατάστατο είχε χαμηλότερες επιδόσεις από την απαγορευμένη ουσία, τα οφέλη για τον καταναλωτή θα μειωθούν, προκαλώντας απώλεια ευημερίας από την πλευρά αυτή.

Άλλες λιγότερο εμφανείς συνέπειες μπορεί να προέλθουν από **απρόσμενους διαύλους**. Για παράδειγμα, η αναζήτηση υποκατάστατων στο εξωτερικό μπορεί να διευκολύνει τη διεθνοποίηση των ΜΜΕ αυξάνοντας τις πολυγλωσσικές δεξιότητες και επαφές τους. Η αύξηση των **εσωτερικών γλωσσικών δεξιοτήτων** με την ευρεία έννοια συνεπάγεται βραχυπρόθεσμο επιπλέον κόστος, αλλά και ένα τελικό πλεονέκτημα για τη μετέπειτα πρόσβαση σε ξένες αγορές και πελάτες.

Λιγότερο επιζήμια επιλογή

- Κρίνετε κατά πόσο είναι απαραίτητη και αναλογική μια απόλυτη απαγόρευση, καθώς θα μπορούσαν να υπάρχουν λιγότερο δραστικές επιλογές διαχείρισης κινδύνων, όπως η καλύτερη ενημέρωση των καταναλωτών, ο περιορισμός των πωλήσεων σε εμπειρογνώμονες πελάτες ή η καλύτερη διαχείριση κινδύνων στο χώρο εργασίας. Για παράδειγμα, είναι αναλογική η επιβολή απαγόρευσης μιας ουσίας που χρησιμοποιείται για επίστρωση φακών σε ιατρικά εργαλεία, όταν η ποσότητα που χρησιμοποιείται είναι πολύ μικρή και όταν οι φακοί σφραγίζονται εντός του μηχανήματος, αποτρέποντας οποιαδήποτε επαφή με τους χειριστές;
- Προσφέρετε μια μεταβατική περίοδο λαμβάνοντας υπόψη τον κύκλο ανάπτυξης των θιγόμενων προϊόντων και τις μεταποιητικές διαδικασίες, αν η βιομηχανία δέχεται να προβεί σε καλύτερη ενημέρωση και κατάρτιση των προσώπων που παράγουν και χρησιμοποιούν προϊόντα που ενέχουν κινδύνους.
- Επιτρέψτε τη χρήση/πώληση των υφιστάμενων αποθεμάτων.

2. Πρωτοβουλία πολιτικής: Περιορισμός των διαφημίσεων που έχουν ως στόχο τα παιδιά

Η απαγόρευση «διαφημίσεων που απευθύνονται σε παιδιά» στοχεύει στην προστασία των παιδιών (και των γονιών τους) έναντι χειραγώγησης, ενώ δεν γνωρίζουν την επίπτωση της διαφήμισης. Υπακούει στη λογική ότι ο καλύτερος τρόπος να αποφύγεις αυτή τη χειραγώγηση είναι καταρχήν η απαγόρευση.

Άμεση επίπτωση

Αν απαγορευτεί η διαφήμιση που απευθύνεται σε παιδιά, οι επιχειρήσεις που πωλούν προϊόντα για παιδιά (όπως παιχνίδια, αναψυκτικά, γλυκά και τρόφιμα) πρέπει να αναζητήσουν εναλλακτικούς και πιθανώς λιγότερο αποτελεσματικούς τρόπους επικοινωνίας και εμπορίας και να αναθεωρήσουν την κατανομή του προϋπολογισμού τους που αφορά το μάρκετινγκ. Αν δεν τα καταφέρουν, οι προτιμήσεις των καταναλωτών (των παιδιών και των γονέων τους) θα αλλάξουν (τα παιδιά θα είναι λιγότερο πρόθυμα να αγοράσουν προϊόντα που επηρεάζονται από την απαγόρευση) και οι πωλήσεις θα μειωθούν.

Για μια μεταβατική περίοδο, τα προϊόντα που βρίσκονται ήδη στην αγορά και οι κάτοχοί τους θα επωφελούνται από μια τέτοια απαγόρευση σε βάρος των νεοεισερχόμενων και νέων προϊόντων. Αυτό θα μπορούσε να επιβραδύνει την καινοτομία στο εν λόγω τμήμα προϊόντος.

Έμμεση επίπτωση

Είναι δύσκολος ο προσδιορισμός του έμμεσου αντίκτυπου, καθώς καταρχάς είναι άγνωστος ο πραγματικός βαθμός αποτελεσματικότητας της διαφήμισης που απευθύνεται σε παιδιά. Στην περίπτωση που ήταν πολύ αποτελεσματική, δηλ. εάν δαπανούνταν μεγαλύτερος προϋπολογισμός σε αυτό το προϊόν, η έμμεση επίπτωση θα εξαρτιόταν κατ' αρχήν από τον τρόπο που η ομάδα στόχος θα ξόδευε τα χρήματά της αν δεν υπήρχε η διαφήμιση.

Λιγότερο επιζήμια επιλογή

- Επιτρέπετε τη διαφήμιση, περιορίζοντας όμως αυστηρά τη μορφή και το περιεχόμενο [συμπεριλαμβανομένων των **απαγορευτικών μηνυμάτων** (no-go messages)].

3. Πρωτοβουλία πολιτικής: Καθορισμός ορίων στα τέλη περιαγωγής κινητών τηλεφώνων

Οι υψηλές τιμές περιαγωγής αποτελούν μεγάλη ευκαιρία για τις εταιρείες κινητής τηλεφωνίας. Ωστόσο, επιβάλλουν υπερβολικό κόστος στους καταναλωτές και υποσκάπτουν την ανταγωνιστικότητα των βιομηχανιών της ΕΕ που θα επωφελούνταν από την ανάπτυξη διασυννοριακών δραστηριοτήτων. Το επίπεδο των διασυννοριακών δραστηριοτήτων εξαρτάται μεταξύ άλλων από το επίπεδο του κόστους της συναλλαγής. Η περιαγωγή συχνά αποτελεί αναγκαιότητα για δραστηριότητες αυτού του είδους. Αν οι τιμές περιαγωγής είναι υψηλές, τα κόστη συναλλαγής είναι υψηλά. Ως αποτέλεσμα, μια σειρά βιομηχανιών και επιχειρήσεων της ΕΕ συνεχίζουν να δραστηριοποιούνται σε τοπικό επίπεδο και δεν επωφελούνται πλήρως από την εσωτερική αγορά. Η κατανομή των πόρων δεν είναι η βέλτιστη. Δεν αξιοποιούνται οι οικονομίες κλίμακας. Αυτό ζημιώνει την ανταγωνιστικότητά τους ως προς το κόστος / τιμή.

Σε μια τέτοια περίπτωση, στόχος της δράσης της ΕΕ πρέπει να είναι **η τόνωση των ανταγωνιστικών εξελίξεων** στην αγορά αυτή (μείωση της διαπραγματευτικής ισχύος των κυρίαρχων εταιρειών παροχής υπηρεσιών κινητής τηλεφωνίας). Αυτό μπορεί να επιτευχθεί με τον καθορισμό μιας μέγιστης χρέωσης για ειδικές υπηρεσίες περιαγωγής εντός της Κοινότητας (ευρωχρέωση) ή/και προσφέροντας στους καταναλωτές τη δυνατότητα εξαίρεσης από τις υπηρεσίες περιαγωγής που προσφέρονται από την εταιρεία ως μέρος ενός πακέτου **(χωριστή χρέωση)**

Επιπτώσεις στις επιχειρήσεις και αντίκτυπος στην ανταγωνιστικότητα

Ο καθορισμός ανώτατων τιμών και η χωριστή χρέωση δεν επηρεάζουν τη διαθεσιμότητα ή το κόστος των εισροών για τις εταιρείες κινητής τηλεφωνίας, αλλά επηρεάζουν άμεσα τις

εμπορικές διαδικασίες τους (τιμολόγηση και μάρκετινγκ). Τα μέτρα αυτά πρέπει να αυξάνουν τις ανταγωνιστικές πιέσεις, να φέρουν τις τιμές εγγύτερα στο επίπεδο κόστους και να βελτιώνουν την ανταγωνιστικότητα του κόστους των επιχειρήσεων-πελατών τους.

Ωστόσο, η απώλεια εσόδων και κερδοφορίας θα μπορούσαν να επηρεάσουν εμμέσως την ικανότητα του τομέα να επενδύει στις υποδομές δικτύου και στην καινοτομία. Πράγματι, ορισμένες εταιρείες ισχυρίζονται ότι τα υψηλά κέρδη από τα τέλη περιαγωγής αποτελούσαν τρόπο χρηματοδότησης αμφοτέρων των δραστηριοτήτων. Χωρίς αυτήν την πηγή εσόδων, όπως υποστήριζαν, οι εταιρείες δεν θα είχαν τους πόρους για να δημιουργούν νέες αγορές και η θέση τους στην παγκόσμια αγορά θα αποδυναμώνονταν (πιθανή απώλεια εξωτερικής ανταγωνιστικότητας).

Επιπλέον, αυτές οι επιλογές πολιτικής θα μπορούσαν επίσης να επηρεάσουν τη δομή της εν λόγω βιομηχανίας με πολλούς τρόπους, για παράδειγμα, αν επηρέαζαν περισσότερο τις μικρότερες, ανεξάρτητες ή νεοσύστατες εταιρείες. Ισχύει ότι το κόστος εισόδου είναι πολύ υψηλό λόγω του κόστους του δικτύου υποδομών, αυτό, ωστόσο, δεν έχει σχέση με τις ανώτατες τιμές. Ορισμένες από τις εταιρείες αυτές θα μπορούσαν να αποχωρήσουν από την αγορά, αν είναι τεχνικά δύσκολη ή δαπανηρή η εφαρμογή του τύπου καθορισμού ανώτατης τιμής και χωριστής χρέωσης. Ιδίως οι μικρότερες εταιρείες θα μπορούσαν να αντιμετωπίσουν τον κίνδυνο της ασφυκτικής συμπίεσης των τιμών. Οι νέες και οι πιθανές νεοεισερχόμενες εταιρείες επίσης δεν θα επωφελούνταν από το υψηλό περιθώριο κέρδους για να πληρώσουν τις υποδομές τους, το οποίο προστατεύει εκ των πραγμάτων τους εδραιωμένους επί μακρόν φορείς. Υπό αυτές τις περιστάσεις, η πολιτική θα ενίσχυε τον ολιγοπωλιακό χαρακτήρα αυτής της βιομηχανίας. Αλλά οι ΜΜΕ στους άλλους τομείς θα επωφεληθούν.

Ο καθορισμός ανώτατων τιμών και η χωριστή χρέωση αναμένεται να έχουν θετικό αντίκτυπο στην ανταγωνιστικότητα της ευρωπαϊκής βιομηχανίας γενικά. Η αποδέσμευση των υπηρεσιών περιαγωγής θα αύξανε περαιτέρω τη διαπραγματευτική της ισχύ, καθώς οι επιχειρήσεις συγκαταλέγονται στους πολύ μεγάλους χρήστες. Η διασφάλιση καλύτερων τιμών περιαγωγής θα βελτίωνε αυτόματα την ανταγωνιστικότητα του κόστους των βιομηχανιών της ΕΕ.

Λιγότερο επιζήμια επιλογή

- Ορίστε μια ευρωχρέωση σε επίπεδο που εγγυάται επαρκές περιθώριο ανάκτησης του κόστους καινοτομίας.
- Όπου είναι δυνατό, προτιμάτε μια προσέγγιση «προφύλαξης» για την ανώτατη τιμή βάσει κόστους (καθώς η πρώτη αφήνει μεγαλύτερο περιθώριο στις δυνάμεις της αγοράς να καθορίσουν τις τιμές).
- Επιλέξτε τρόπους που δεν βλάπτουν μικρότερες, ανεξάρτητες ή νεοσύστατες εταιρείες οι οποίες δραστηριοποιούνται στην αγορά της ΕΕ.
- Όταν δύο επιλογές πολιτικής προσφέρουν συγκρίσιμα κέρδη για βιομηχανίες της ΕΕ γενικά, επιλέγετε τη λιγότερη επιζήμια για τα συνολικά κέρδη της στοχευμένης βιομηχανίας.
- Αν διατηρείται ο καθορισμός ανώτατης τιμής, προβλέψτε την αξιολόγηση των επιπτώσεων στην ανταγωνιστικότητα των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων στην αγορά της

ΕΕ και στο εξωτερικό, σχετικά σύντομα μετά την εφαρμογή της ανώτατης τιμής (να αποφεύγονται οι μη αναστρέψιμες ζημιές στη βιομηχανία).

- Αν διατηρείται ο καθορισμός ανώτατης τιμής, προβλέψτε ερήτρα παύσης ισχύος (λόγω της πολύ ειδικής και περιοριστικής φύσης του εν λόγω εργαλείου, η Επιτροπή θα πρέπει να εκτιμήσει κατά πόσο, ενόψει των εξελίξεων στην αγορά, υπάρχει η ανάγκη παράτασης της διάρκειάς του μετά την καθορισμένη περίοδο).

Παράρτημα 2

Πηγές δεδομένων για ποσοτική ανάλυση

1. Βασικές ταξινομήσεις για βιομηχανικές δραστηριότητες και προϊόντα

Ταξινομήσεις και ονοματολογίες της ΕΕ

- Συνδυασμένη ονοματολογία
<http://eur-lex.europa.eu/JOHtml.do?uri=OJ:L:2010:284:SOM:EL:HTML>
Η ταξινόμηση της ΕΕ θεσπίστηκε το 1988 και χρησιμοποιήθηκε για σκοπούς που αφορούν το δασμολόγιο του εξωτερικού εμπορίου (τα εισαγόμενα ή εξαγόμενα εμπορεύματα πρέπει να δηλώνονται και να διευκρινίζεται σε ποια διάκριση της ονοματολογίας υπάγονται), οι κατηγορίες προσδιορίζονται με οκταψήφιο κωδικό ο οποίος αποτελείται από τον κωδικό **ΕΣ** (βλέπε κατωτέρω) και ακολουθείται από 2 επιπρόσθετα ψηφία τα οποία δημιουργήθηκαν για να ανταποκρίνονται στις ανάγκες της Κοινότητας.
- CPA - Statistical Classification of Products by Activity in the European Economic Community - Στατιστική ταξινόμηση προϊόντων ανά δραστηριότητα στην Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα
http://ec.europa.eu/eurostat/ramon/nomenclatures/index.cfm?TargetUrl=LST_NOM_DTL&StrNom=CPA_2008&StrLanguageCode=EN&IntPcKey=20701907&StrLayoutCode=HIERARCHIC
- NACE - Nomenclature statistique des Activités économiques dans les Communautés Européennes – Στατιστική ονοματολογία των οικονομικών δραστηριοτήτων στις Ευρωπαϊκές Κοινότητες
http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/nace_rev2/introduction
Στατιστική ταξινόμηση των οικονομικών δραστηριοτήτων στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα η οποία χρησιμοποιείται από την Eurostat και τα Κράτη Μέλη. Βοηθά στον προσδιορισμό των οικονομικών δραστηριοτήτων προκειμένου να συμπεριληφθούν στην αλυσίδα αξίας (στάδιο χαρτογράφησης) και των κωδικών που είναι απαραίτητοι για την εξαγωγή δεδομένων από την PRODCOM και άλλες βάσεις δεδομένων της ΕΕ.
- Κατάλογος PRODCOM
http://ec.europa.eu/eurostat/ramon/nomenclatures/index.cfm?TargetUrl=LST_NOM_DTL&StrNom=PRD_2010&StrLanguageCode=EN&IntPcKey=&StrLayoutCode=HIERARCHIC
Σε κάθε προϊόν δίνεται οκταψήφιος κωδικός Prodcom. Τα πρώτα 4 ψηφία αντιστοιχούν στον κωδικό NACE του οικονομικού τομέα που συνήθως παράγει το προϊόν. Ο κατάλογος περιλαμβάνει περίπου 4000 κατηγορίες προϊόντων.

Διεθνείς ταξινομήσεις και ονοματολογίες

- Εναρμονισμένο σύστημα περιγραφής και κωδικοποίησης των εμπορευμάτων
http://www.wcoomd.org/home_hsoverviewboxes_tools_and_instruments_hsnomenclature.htm
Εκπονήθηκε υπό την αιγίδα του Παγκόσμιου Οργανισμού Τελωνείων για την ταξινόμηση εμπορεύσιμων προϊόντων. Αποτελείται από περίπου 5 000 ομάδες εμπορευμάτων που αναγνωρίζονται από εξαψήφιο κωδικό.
- ISIC - Διεθνής πρότυπη βιομηχανική ταξινόμηση όλων των οικονομικών δραστηριοτήτων (αναθ.4)
<http://unstats.un.org/unsd/cr/registry/regist.asp?Cl=27&Lg=1>
Συστηματική βιομηχανική ταξινόμηση από τη στατιστική υπηρεσία των Ηνωμένων Εθνών στηριζόμενη σε κριτήρια όπως οι εισροές, οι εκροές και η χρήση παραγόμενων προϊόντων, ο χαρακτήρας της παραγωγικής διαδικασίας. Βοηθά στη χαρτογράφηση της αλυσίδας αξίας και στην προετοιμασία της συλλογής δεδομένων σχετικών με ανταγωνιστές της ΕΕ με τη βοήθεια πινάκων αντιστοιχίας με κωδικούς NACE.
- SITC - Πρότυπη διεθνής ταξινόμηση εμπορίου (αναθ. 4)
<http://unstats.un.org/unsd/trade/sitcrev4.htm>
Ταξινόμηση εμπορικών δραστηριοτήτων που εναρμονίζονται για την πραγματοποίηση διεθνών συγκρίσεων. Βοηθά στη χαρτογράφηση της αλυσίδας αξίας και στην προετοιμασία της συλλογής δεδομένων σχετικών με ανταγωνιστές της ΕΕ με τη βοήθεια πινάκων αντιστοιχίας με κωδικούς NACE. Η μελέτη μακροπρόθεσμων τάσεων

2. Βάσεις δεδομένων σημαντικές για την αξιολόγηση επιπτώσεων στις οικονομικές δραστηριότητες και στους τομείς

Βάσεις δεδομένων της ΕΕ

- **AMADEUS**
<http://www.bvdep.com/AMADEUS.html>
Βάση δεδομένων σε επίπεδο επιχειρήσεων που περιέχει αναλυτικές πληροφορίες για περίπου 19 εκατ. εταιρείες στην Ευρώπη. Μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την έρευνα μεμονομένων εταιρειών, την έρευνα εταιρειών με ειδικά χαρακτηριστικά και για γενική ανάλυση.
- **BACH - Τράπεζα λογαριασμών εναρμονισμένων εταιρειών**
<http://www.bachesd.banque-france.fr/>
Συγκεντρωτικές και εναρμονισμένες πληροφορίες για τις οικονομικές καταστάσεις μη χρηματοπιστωτικών εταιρειών από 11 κράτη μέλη (AT, BE, DE, DK, ES, FI, FR, IT, NL, PT, SE, UK), την Ιαπωνία και τις Ηνωμένες Πολιτείες, 3 κατηγορίες μεγέθους εταιρειών (μικρές, μεσαίες και μεγάλες επιχειρήσεις), 23 τομείς ή υποτομείς που στηρίζονται στη NACE, χρονοσειρές σχεδόν 20 ετών, 95 είδη, συμπεριλαμβανομένων περιουσιακών στοιχείων, υποχρεώσεων και αποτελεσμάτων χρήσης. Χρησιμοποιείται για την ανάλυση περιουσιακών στοιχείων, υποχρεώσεων, οικονομικής θέσης και κερδοφορίας των επιχειρήσεων, ανάλογα με τον τομέα και την κατηγορία μεγέθους τους.
- **COMEXT**
http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/external_trade/data/database
Αξία (ευρώ) και ποσότητα (αριθ. τεμαχίων, kg, m², m³ κ.λπ.) αγαθών που συναλλάσσονται μεταξύ κρατών μελών και χωρών εκτός ΕΕ, μερίδιο της ΕΕ στο παγκόσμιο εμπόριο, εξωτερικό εμπόριο της ΕΕ, των κρατών μελών και βασικών τρίτων χωρών ανά ομάδα προϊόντων SITC, εμπόριο της ΕΕ ανά Κράτος Μέλος, ανά εταίρο και ανά ομάδα προϊόντος, και διάφορες ομαδοποιήσεις της ΕΕ (ευρωζώνη, ΕΕ25, ΕΕ27, κλπ.). Τα ετήσια και μηνιαία δεδομένα είναι διαθέσιμα για το 1995 και εξής.
- **Πίνακας αποτελεσμάτων για τις βιομηχανικές επενδύσεις στην Ε&Α στην ΕΕ**
<http://iri.jrc.ec.europa.eu/reports.htm>
Ο πίνακας αποτελεσμάτων αποτελεί εργαλείο συγκριτικής αξιολόγησης που παρέχει, κάθε χρόνο από το 2004, αξιόπιστες επικαιροποιημένες πληροφορίες για δεδομένα επενδύσεων στην Ε&Α και λοιπά οικονομικά και χρηματοοικονομικά δεδομένα (συμπεριλαμβανομένων καθαρών πωλήσεων, κερδών, επενδύσεων κεφαλαίου, χρηματιστηριακής αξίας, αριθμού υπαλλήλων) για τους κορυφαίους παγκόσμιους επενδυτές Ε&Α (1 000 εταιρείες εγκατεστημένες στην ΕΕ και 1 000 εταιρείες εγκατεστημένες εκτός της ΕΕ). Τα δεδομένα στον πίνακα αποτελεσμάτων δημοσιεύονται σε τετραετείς χρονοσειρές ώστε να επιτρέπουν τη διεξαγωγή περαιτέρω ανάλυσης των τάσεων, για παράδειγμα, την εξέταση της σύνδεσης μεταξύ Ε&Α και επιδόσεων των επιχειρήσεων.
- **EU KLEMS - Λογαριασμοί ανάπτυξης και παραγωγικότητας**
<http://www.euklems.net/>
Για λεπτομερή τομεακή παραγωγικότητα και παραγωγικότητα του συνόλου των συντελεστών παραγωγής για ποσοτικές μελέτες που επικεντρώνονται στην τεχνολογική αλλαγή στη βιομηχανία (μεταποιητική) ως το 2007.
- **Βάση δεδομένων επιστημών και τεχνολογίας της ΕΕ**
http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/science_technology_innovation/data/database
Ε&Α, δεδομένα καινοτομίας, στατιστικά στοιχεία για ευρεσιτεχνίες, τομείς έντασης γνώσης, άνθρωποι πόροι στην επιστήμη και την τεχνολογία.
- **EUROFOUND**
<http://www.eurofound.europa.eu/about/index.htm>
Η Eurofound παρέχει πληροφορίες, συμβουλές και εμπειρογνωμοσύνη – σχετικά με τις συνθήκες διαβίωσης και εργασίας, τις εργασιακές σχέσεις και τη διαχείριση των αλλαγών στην Ευρώπη – σε βασικούς παράγοντες στον τομέα της κοινωνικής πολιτικής της ΕΕ, με βάση συγκριτικές πληροφορίες, έρευνα και ανάλυση.
- **Ευρωπαϊκή έρευνα για το εργατικό δυναμικό**
<http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/microdata/lfs>
Αποτελεί μεγάλη έρευνα που βασίζεται σε δείγματα νοικοκυριών που παρέχουν τριμηνιαία αποτελέσματα για τη

συμμετοχή στην εργασία προσώπων άνω των 15 ετών καθώς και προσώπων εκτός του εργατικού δυναμικού. Όλοι οι ορισμοί ισχύουν για πρόσωπα άνω των 15 ετών που κατοικούν σε ιδιωτικά νοικοκυριά. Όσοι διανύουν την υποχρεωτική στρατιωτική ή κοινωνική θητεία δεν περιλαμβάνονται στην ομάδα στόχο της έρευνας, όπως ισχύει και για τα πρόσωπα σε ιδρύματα/συλλογικά νοικοκυριά.

- **PRODCOM**

http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/prodcom/data/tables_excel

Στατιστικά στοιχεία για την παραγωγή αγαθών στα Κράτη Μέλη, τα οποία υπολογίζονται σύμφωνα με την αξία (ευρώ) και τον όγκο (kg, m³, αριθμός τεμαχίων κ.λπ.) και ταξινομούνται σύμφωνα με τον κατάλογο Prodcom (βλέπε ταξινομήσεις).

- **SBS - Στατιστικές διάρθρωσης των επιχειρήσεων**

http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/european_business/data/database

Περιγράφουν τη συμπεριφορά (διάρθρωση, **δεοντολογία** και επιδόσεις) επιχειρήσεων στην ΕΕ, με βάση τον αριθμό των επιχειρήσεων, τον αριθμό των απασχολούμενων προσώπων, τον κύκλο εργασιών, την προστιθέμενη αξία, τις επενδύσεις, την παραγωγικότητα, το μερίδιο προστιθέμενης αξίας των ΜΜΕ και την απασχόληση. Καλύπτουν τη βιομηχανία, το εμπόριο και τις υπηρεσίες (στοιχεία διαθέσιμα για την ΕΕ- 27 και τα Κράτη Μέλη). Τα στατιστικά στοιχεία μπορούν να αναλυθούν σε πολύ λεπτομερές τομεακό επίπεδο (αρκετές εκατοντάδες οικονομικές δραστηριότητες βάσει της ταξινόμησης NACE). Η SBS δεν συλλέγει πληροφορίες για το εξωτερικό εμπόριο (βλέπε COMEXT) ή την παραγωγή ειδικών προϊόντων (βλέπε PRODCOM). Βοηθά να απαντηθούν οι ερωτήσεις στο επίπεδο της εξειδίκευσης της ΕΕ, της τρωτότητας ενός τομέα, της στρατηγικής σημασίας του ή του βαθμού διεθνοποίησής του («ποιες χώρες της ΕΕ διαθέτουν σχετική εξειδίκευση στην κατασκευή συγκεκριμένου τύπου εξοπλισμού;», «πόσο παραγωγικός είναι ένας συγκεκριμένος τομέας και **σε τι επίπεδα κυμαίνονται τα κέρδη εκμετάλλευσης;**», «πόσος πλούτος και πόσες θέσεις εργασίας δημιουργήθηκαν σε μια δραστηριότητα;», «πόσες επιχειρήσεις ανά δραστηριότητα προέλευσης και οικονομική δραστηριότητα»).

Διεθνείς βάσεις δεδομένων

- **COMTRADE / Βάση δεδομένων των Ηνωμένων Εθνών για τα στατιστικά στοιχεία εμπορευματικών συναλλαγών**

<http://comtrade.un.org/db/>

Περισσότερες από 1,75 δισεκατ. εγγραφές από το 1962 και αναλυτικοί πίνακες που αφορούν εμπορικές αξίες και δείκτες για επιμέρους χώρες και περιφέρειες.

- **Στατιστικά στοιχεία και ισοζύγια ΔΟΕ (Διεθνής Οργανισμός Ενέργειας)**

<http://www.iea.org/stats/index.asp>

Για τιμές ενέργειας, τιμές ορυκτών καυσίμων κ.λπ.

- **Ισοζύγιο πληρωμών ΔΝΤ (Διεθνές Νομισματικό Ταμείο)**

www.imf.org/external/np/sta/bop/bop.htm

- **OECD.Stat**

<http://stats.oecd.org/index.aspx?lang=en> and <http://www.oecd-ilibrary.org/statistics>

«Στατιστικά στοιχεία για τη βιομηχανία και τις υπηρεσίες», «Βάσεις δεδομένων διαρθρωτικής ανάλυσης» συμπεριλαμβανομένων των «Βάσεων δεδομένων εισροών-εκροών», «Δομικά και δημογραφικά στοιχεία επιχειρήσεων» συμπεριλαμβανομένων των «Διαρθρωτικών στατιστικών στοιχείων για τις επιχειρήσεις» ανά οικονομικό τομέα, Στατιστικά στοιχεία για το διεθνές εμπόριο ανά εμπόρευμα, «Επίπεδα παραγωγικότητας και ΑΕγχΠ κατά κεφαλή». Περιλαμβάνει στοιχεία για τους βασικούς ανταγωνιστές της ΕΕ με σκοπό την αξιολόγηση της εξέλιξης της διεθνούς ανταγωνιστικότητας της ΕΕ.

- **UNCTAD**

<http://www.unctad.org/Templates/Page.asp?intItemID=5156&lang=1>

Για δεδομένα σχετικά με τις άμεσες ξένες επενδύσεις με σκοπό την αξιολόγηση των εισαγωγών και την έγκριση τεχνικών αλλαγών μέσω της επένδυσης κεφαλαίου.

3. Δείκτες ανταγωνιστικότητας της βιομηχανίας στην παγκόσμια αγορά

Οι αλλαγές στους δείκτες αυτούς υποδηλώνουν ότι οι βιομηχανίες της ΕΕ αναπτύσσουν συγκριτικό πλεονέκτημα ή μειονέκτημα. Ωστόσο, η ερμηνεία τους πρέπει να γίνεται

προσεκτικά: συνολικά, η απώλεια ανταγωνιστικότητας σε μια επιμέρους βιομηχανία μπορεί να εκφράζει τις εξαιρετικές εξαγωγικές επιδόσεις άλλων εγχώριων βιομηχανιών. Για παράδειγμα, η ανατίμηση του ευρώ ενδέχεται να επιδεινώσει την ανταγωνιστική θέση μιας συγκεκριμένης βιομηχανίας, αλλά ενδέχεται απλώς να εκφράζει την έντονη ανάπτυξη της παραγωγικότητας σε άλλες βιομηχανίες, και ως εκ τούτου ισχυρές εξαγωγές και αυξανόμενη ζήτηση του ευρώ.

- **Πραγματική σταθμισμένη συναλλαγματική ισοτιμία (Real Effective Exchange Rate, REER)**
Στόχος της REER ή, αντίστοιχα της «σχετικής τιμής και των δεικτών κόστους», είναι η αξιολόγηση της τιμής μιας χώρας (ή μιας περιοχής νομίσματος) ή της ανταγωνιστικότητας κόστους σε σχέση με τους κύριους ανταγωνιστές στις διεθνείς αγορές. Αντιστοιχεί στην ονομαστική σταθμισμένη συναλλαγματική ισοτιμία (Nominal Effective Exchange Rate, NEER), αποπληθωρισμένη με βάση επιλεγμένη σχετική τιμή ή αποπληθωριστές κόστους.
- **Σχετικό εμπορικό ισοζύγιο (Relative Trade Balance, RTB)**
Υπολογίζει το εμπορικό ισοζύγιο ενός τομέα σε σχέση με τις συνολικές εμπορικές συναλλαγές του τομέα.
- **Σχετικό κόστος εργασίας ανά μονάδα προϊόντος (Relative Unit Labour Costs, RULC)**
Μετρά το κόστος εργασίας σε συγκεκριμένη βιομηχανία σε σχέση με την παραγωγικότητά της (κόστος εργασίας ανά μονάδα) και σε σχέση με τον αντίστοιχο δείκτη σε άλλη χώρα.
- **Τομεακοί δείκτες κόστους εργασίας ανά μονάδα προϊόντος (ULC)**
Μπορούν να αποκαλύψουν ενδιαφέροντα πρότυπα που συνδέονται με την εξειδίκευση λόγω του διεθνούς εμπορίου. Αν υπάρχει τομέας στον οποίο η χώρα έχει συγκριτικό πλεονέκτημα, οι μισθοί θα πρέπει να αυξάνονται με πιο αργό ρυθμό από ό,τι η παραγωγικότητα, μειώνοντας κατά συνέπεια τους ULC. Επομένως, οι τομεακοί ULC ενδέχεται να επισημαίνουν τα συγκριτικά πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα σε σχέση με τους εμπορικούς μας εταίρους χωρίς να ξεετάζουν τις εμπορικές ροές.
- **Αποκαλυπτόμενα συγκριτικά πλεονεκτήματα (Revealed Comparative Advantages, RCA)**
Μετρά τον βαθμό εξειδίκευσης της ΕΕ σε έναν συγκεκριμένο τομέα. Για κάθε τομέα στην ΕΕ, το μερίδιο εξαγωγών στις συνολικές εξαγωγές της ΕΕ υπολογίζεται και έπειτα συγκρίνεται με το μερίδιο των παγκόσμιων εξαγωγών του τομέα στις συνολικές παγκόσμιες εξαγωγές. Αν ο δείκτης RCA για ένα συγκεκριμένο τομέα είναι > 1 , οι εξαγωγές της ΕΕ είναι σχετικά περισσότερες από τον παγκόσμιο μέσο όρο, το οποίο συνεπάγεται συγκριτικό πλεονέκτημα. Αν ο δείκτης RCA της ΕΕ-28 είναι < 1 και μειώνεται με την πάροδο του χρόνου, αυτό συνεπάγεται επιδεινούμενο συγκριτικό μειονέκτημα (π.χ. κλωστοϋφαντουργία, ο δείκτης RCA κινείται από 0,82 το 1996 σε 0,64 το 2006).

4. Βιβλιογραφικές πηγές

Ανά (βιομηχανικό) τομέα ή αγορά

Πρόσφατες μελέτες που παρέχουν ενδελεχή κατανόηση των καθοριστικών παραγόντων της ανταγωνιστικότητας σε έναν τομέα.

- Ευρωπαϊκή Επιτροπή, *Βιομηχανική διάρθρωση της ΕΕ 2011 – Τάσεις και επιδόσεις* (ΓΔ Επιχειρήσεων και Βιομηχανίας)
http://ec.europa.eu/enterprise/newsroom/cf/itemshorstdetail.cfm?item_id=3934
Ανάλυση της ανταγωνιστικότητας της οικονομίας της ΕΕ από τομεακή άποψη, πληροφορίες για τις αντίστοιχες επιδόσεις κάθε τομέα.
- Καθοριστικοί παράγοντες τομεακής ανάπτυξης και ανταγωνιστικότητα στην Ευρωπαϊκή Ένωση (2009)
http://ec.europa.eu/enterprise/policies/industrial-competitiveness/documents/index_en.htm
Τομεακά δεδομένα 1995-2004 για την προστιθέμενη αξία, τις ώρες εργασίας, την παραγωγικότητα, τα περιθώρια κέρδους, τον δείκτη RCA, τις άμεσες ξένες επενδύσεις, την ένταση Ε&Α, τα δημογραφικά στοιχεία των επιχειρήσεων, τον κανονιστικό αντίκτυπο, βαθμό ανοίγματος της οικονομίας.

- Αεροναυπηγικές και διαστημικές βιομηχανίες
 - ο Αεροδιάστημα (2009)
http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/aerospace/files/aerospace_studies/aerospace_study_en.pdf
 Στοιχεία και ανάλυση της αεροναυπηγικής βιομηχανίας (σημείωση: εξαιρείται το διάστημα).
 - ο Παγκόσμια παρακολούθηση του περιβάλλοντος και της ασφάλειας (GMES) κατάντη αγορά (2008)
http://ec.europa.eu/gmes/pdf/studies/gmes_ds_final_report.pdf
 Στοιχεία για την απασχόληση, τα έσοδα, την ανάπτυξη και τον κανονιστικό αντίκτυπο σύμφωνα με την GMES.
 - ο Ευρωπαϊκή βιομηχανία παγκόσμιας πλοήγησης μέσω δορυφόρου (GNSS) (προσεχώς)
 Στοιχεία και ανάλυση της βιομηχανίας GNSS.
- Βιομηχανία βιοτεχνολογίας
 - ο Η χρηματοδότηση της ανάπτυξης βιολογικών φαρμακευτικών προϊόντων στην Ευρώπη (2009)
http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/biotechnology/files/docs/financing_biopharma_product_dev_en.pdf
 Στοιχεία για το κεφάλαιο (ίδιο κεφάλαιο, κεφάλαιο υψηλού κινδύνου, δημόσια κεφάλαια) που διατίθενται για την ανάπτυξη νέων βιολογικών προϊόντων στη φαρμακευτική βιομηχανία.
 - ο Ανταγωνιστικότητα της ευρωπαϊκής βιομηχανίας βιοτεχνολογίας (2007)
http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/biotechnology/files/docs/biotech_analysis_competitiveness_en.pdf
 Στοιχεία για την απασχόληση, τις ευρεσιτεχνίες, τις νέες εταιρείες, την E&A και την χρηματοδότηση E&A, την πρόσβαση στη χρηματοδότηση στη βιομηχανία της βιοτεχνολογίας.
- Βιομηχανία κεραμικών
 - ο Βιομηχανία κεραμικών (2008)
http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/metals-minerals/files/finalreport_ceramics_131008_en.pdf
 Στοιχεία για την παραγωγή, απασχόληση, παραγωγικότητα, κερδοφορία, εμπόριο, δομή και κατανομή μεγέθους επιχειρήσεων της βιομηχανίας κεραμικών.
- Τομέας δομικών κατασκευών
 - ο Τομέας δομικών κατασκευών: Βιώσιμη ανταγωνιστικότητα του τομέα δομικών κατασκευών (2011)
http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/construction/files/compet/sustainable_competitiveness/ecorys-final-report_en.pdf
 Στοιχεία για τον κύκλο εργασιών και την προστιθέμενη αξία, την απασχόληση, τη δομή, τα χαρακτηριστικά παραγωγής του τομέα δομικών κατασκευών.
- Αμυντική βιομηχανία
 - ο Μελέτη για τον αντίκτυπο των αναδυόμενων αμυντικών αγορών και των ανταγωνιστών στην ανταγωνιστικότητα της ευρωπαϊκής αμυντικής βιομηχανίας (2010)
http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/defence/files/study_defence_final_report_en.pdf
 Επισκόπηση των αμυντικών αγορών στη Βραζιλία, Ρωσία, Ινδία, Κίνα και Νότια Κορέα και η σημασία τους στην ανταγωνιστικότητα της αμυντικής βιομηχανίας της ΕΕ.
 - ο Μελέτη για την ανταγωνιστικότητα των MME στην αμυντική βιομηχανία (2009)
http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/defence/files/2009-11-05_europe_economics_final_report_en.pdf

- **Βιομηχανία περιβάλλοντος**

- ο **Βιομηχανία περιβάλλοντος** (2009)

http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sustainable-business/eco-industries/index_en.htm

Στοιχεία για τον κύκλο εργασιών, την απασχόληση, τη δομή, την παραγωγικότητα, την κερδοφορία, το εμπόριο, δημογραφικά στοιχεία επιχειρήσεων, κανονιστικά εμπόδια, επενδύσεις, πρόσβαση σε χρηματοδότηση σε **βιομηχανίες περιβάλλοντος** της ΕΕ.

- Ενεργοβόρες βιομηχανίες σύμφωνα με το σύστημα εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπής αερίων θερμοκηπίου

- ο Ecorys (2011), *Ανταγωνιστικότητα ευρωπαϊκών εταιρειών στο πλαίσιο μεγαλύτερης (ή καλύτερης?) αποτελεσματικότητας των πόρων*

http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sustainable-business/sustainable-industry/sustainable-industry-forum/files/2_ecorys_berg_en.pdf

Ανάλυση των μέτρων, καθοριστικών παραγόντων και εμποδίων στην αποτελεσματική χρησιμοποίηση των πόρων σε εννέα τομείς.

- ο DTI / Idea / Μελέτη Ecorys (**προσεχώς**)

- ο Ινστιτούτο του Wuppertal (2007), *Η σχέση μεταξύ παραγωγικότητας πόρων και ανταγωνιστικότητας*

http://ec.europa.eu/environment/enveco/economics_policy/pdf/part2_report_comp.pdf

Ανάλυση δεδομένων για την παραγωγικότητα των πόρων.

- Βιομηχανία τροφίμων

- ο Ανταγωνιστικότητα της ευρωπαϊκής βιομηχανίας τροφίμων: μια οικονομική και νομική αξιολόγηση (2007)

http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/food/files/competitiveness_study_en.pdf

Στοιχεία για τον κύκλο εργασιών, την προστιθέμενη αξία, την E&A, τα έξοδα. Ανάλυση της ανταγωνιστικής θέσης της βιομηχανίας τροφίμων της ΕΕ.

- ο Επίπτωση της αυξημένης χρήσης βιοκαυσίμων στην ανταγωνιστικότητα της βιομηχανίας τροφίμων της ΕΕ (2007)

http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/food/files/competitiveness/biofuelsstudy_finalreport_en.pdf

Στοιχεία και πληροφορίες για τη δομή των τομέων βιοντίζελ και βιοαιθανόλης, καθώς και την αιθανόλη από ζαχαροκάλαμο, και τις αλυσίδες εφοδιασμού τροφίμων με βάση τα δημητριακά και τους ελαιούχους σπόρους. Εξέταση των βασικών καθοριστικών παραγόντων αλλαγής.

- ο Ανταγωνιστικότητα της ευρωπαϊκής βιομηχανίας κρέατος (προσεχώς)

- Τομέας συσκευών αερίου

- ο Τομέας συσκευών αερίου(2009)

http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/pressure-and-gas/files/study_competitiveness_eu_gas_appliances_final_en.pdf

Στοιχεία για τον κύκλο εργασιών, την απασχόληση, το εμπόριο, τους κανονιστικούς όρους, τη διανομή και τις αγορές, τους ανταγωνιστές, τον δείκτη RCA στον τομέα συσκευών αερίου της ΕΕ.

- Βιομηχανία γυαλιού

- ο Βιομηχανία γυαλιού (2008)

http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/metals-minerals/files/finalreport_glass_141008_en.pdf

Στοιχεία για την παραγωγικότητα, κερδοφορία, περιθώρια κέρδους, εμπόριο, δομή και κατανομή μεγέθους επιχειρήσεων της βιομηχανίας γυαλιού.

- Βιομηχανία ΤΠΕ
 - Βιομηχανία ΤΠΕ: ΜΜΕ στη βιομηχανία υπηρεσιών ΤΠΕ (2009)
http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/ict/files/study_report_ict_services_en.pdf
 Στοιχεία για τη δομή, τον κύκλο εργασιών, την απασχόληση, την παραγωγικότητα, την προστιθέμενη αξία, την κερδοφορία, το εμπόριο, τις άμεσες ξένες επενδύσεις, την ενίσχυση Ε&Α, τις επιχειρηματικές συνθήκες, τα εμπόδια εισόδου και εξόδου, τη δομή της αγοράς, τις κανονιστικές συνθήκες για τη βιομηχανία υπηρεσιών ΤΠΕ της ΕΕ.
- Βιομηχανία μετάλλων
 - Μεταλλευτική βιομηχανία και βιομηχανία προϊόντων μετάλλου (2009)
http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/mechanical/files/metalworking/mma_final_report_181109_final_en.pdf
 Στοιχεία για την παραγωγή, απασχόληση, παραγωγικότητα, κερδοφορία, δομή της βιομηχανίας, κατανομή μεγέθους επιχειρήσεων, εμπόριο, εμπόδια για την είσοδο στη μεταλλευτική βιομηχανία και βιομηχανία προϊόντων μετάλλου της ΕΕ.
 - Ανταγωνιστικότητα των βιομηχανιών μη σιδηρούχων μετάλλων της ΕΕ (Ecorys, 2011)
http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/metals-minerals/files/fn97624_nfm_final_report_5_april_en.pdf
 Τα κεφάλαια της έκθεσης αφορούν τα βασικά δεδομένα της βιομηχανίας, τα σημαντικά ζητήματα σε σχέση με την ανταγωνιστικότητα της βιομηχανίας και μια στρατηγική προοπτική και επιλογές πολιτικής. Λαμβάνει υπόψη τις παρατηρήσεις της Επιτροπής και των ενδιαφερόμενων μερών και επαγγελματιών ενώσεων της βιομηχανίας.
 - Βιομηχανία χάλυβα (2008)
http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/metals-minerals/files/final_report_steel_en.pdf
 Στοιχεία για τη δομή, τους κανονιστικούς όρους, τις προοπτικές της αγοράς, τις εισροές, την απασχόληση, την εξέλιξη των τιμών, την αλυσίδα της αξίας της βιομηχανίας χάλυβα της ΕΕ.
- Φαρμακοβιομηχανία
 - Φαρμακοβιομηχανία (2009)
http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/healthcare/competitiveness/monitoring/index_en.htm
 Στοιχεία για τον κύκλο εργασιών, την απασχόληση, τη διάρθρωση του κόστους, την προστιθέμενη αξία, την παραγωγικότητα, την κερδοφορία, τη δομή της βιομηχανίας, την κατανομή μεγέθους των επιχειρήσεων, το εμπόριο, τα εμπόδια εισόδου, την απόδοση των επενδύσεων, την Ε&Α στη φαρμακοβιομηχανία.
- Βιομηχανία ασφάλειας (εξοπλισμός και υπηρεσίες για την ασφάλεια των προϊόντων)
 - Βιομηχανία ασφάλειας (2009)
http://ec.europa.eu/enterprise/policies/security/files/study_on_the_competitiveness_of_the_eu_security_industry_en.pdf
 Στοιχεία για τον κύκλο εργασιών, το μέγεθος της αγοράς, τους ανταγωνιστές, τους βασικούς καθοριστικούς παράγοντες στη βιομηχανία ασφάλειας της ΕΕ.
- Τομείς υπηρεσιών
 - Τομείς υπηρεσιών (2008)
http://ec.europa.eu/enterprise/policies/industrial-competitiveness/documents/index_en.htm
 Στοιχεία για την απασχόληση, τον κύκλο εργασιών, την προστιθέμενη αξία, την παραγωγικότητα, τις εισροές, την κατανομή μεγέθους των επιχειρήσεων, τις εισροές σε επιλεγμένες βιομηχανίες υπηρεσιών της ΕΕ (βιομηχανικός καθαρισμός, ιδιωτική ασφάλεια, ιδιωτικά γραφεία εύρεσης απασχόλησης, παροχή συμβουλών σε αρχιτεκτονικά/μηχανικά/τεχνικά θέματα, διαχείριση υλικού, πληροφορική και δραστηριότητες και υπηρεσίες που σχετίζονται με την πληροφορική, διαχείριση εγκαταστάσεων).
- Ναυπηγική βιομηχανία

- ο Ναυπηγική βιομηχανία (2009)
http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/maritime/files/fn97616_ecorys_final_report_on_shipbuilding_competitiveness_en.pdf
 Στοιχεία για τη δομή, τους κανονιστικούς όρους, τους ανταγωνιστές, τους δείκτες παραγωγής, την προστιθέμενη αξία, την παραγωγικότητα, τα περιθώρια κέρδους, το εμπόριο, την απασχόληση, το κόστος εργασίας, τις εισροές, την E&A και την καινοτομία, την πρόσβαση στη χρηματοδότηση. τα μερίδια αγοράς για τη ναυπηγική βιομηχανία της ΕΕ.
- Τουριστική βιομηχανία
 - ο Μελέτη για την ανταγωνιστικότητα της τουριστικής βιομηχανίας της ΕΕ (2009)
http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/tourism/files/studies/competitiveness/study_on_tourism_competitiveness_2009_en.pdf
 Στοιχεία για την κερδοφορία, το μέγεθος της αγοράς, τους κανονιστικούς όρους της τουριστικής βιομηχανίας της ΕΕ.
 - ο Έκθεση ανταγωνιστικότητας των ταξιδιών και του τουρισμού (2009)
http://www3.weforum.org/docs/WEF_GCR_TravelTourism_Report_2009.pdf
 Δεδομένα ανά χώρα σχετικά με τις κανονιστικές συνθήκες, την περιβαλλοντική βιωσιμότητα, την ασφάλεια και προστασία, την υγεία και την υγιεινή, την ιεράρχηση ταξιδιωτικών και τουριστικών προτεραιοτήτων, τις εναέριες και τις επίγειες υποδομές μεταφορών, τις τουριστικές υποδομές, τις υποδομές ΤΠΕ. την ανταγωνιστικότητα τιμών, τους ανθρώπινους πόρους, την έλξη των ταξιδιών και του τουρισμού, τους φυσικούς και πολιτισμικούς πόρους.

Γενικές εκθέσεις για την ΕΕ και τη διεθνή ανταγωνιστικότητα

Τακτικές δημοσιεύσεις με πληροφορίες γενικού ενδιαφέροντος σχετικά με τη βιομηχανική ανταγωνιστικότητα.

- Ευρωπαϊκή Επιτροπή, *Έκθεση για την ευρωπαϊκή ανταγωνιστικότητα*, ετήσια έκδοση της ΓΔ Επιχειρήσεων και Βιομηχανίας
http://ec.europa.eu/enterprise/policies/industrial-competitiveness/competitiveness-analysis/index_en.htm
 Τα στατιστικά της παραρτήματα περιέχουν τομεακά δεδομένα για την παραγωγή, την παραγωγικότητα, τις ώρες εργασίας, τον δείκτη ULC και RCA και το αντίστοιχο εμπορικό ισοζύγιο. Τα περιεχόμενα των υπόλοιπων κεφαλαίων είναι διαφορετικά για κάθε έτος. Τα κεφάλαια που αφορούν τους (βιομηχανικούς) τομείς παρατίθενται στις τομεακές μελέτες.
- Ευρωπαϊκή Επιτροπή, *Επιδόσεις και πολιτικές ανταγωνιστικότητας των Κρατών Μελών* ετήσια έκδοση της ΓΔ Επιχειρήσεων και Βιομηχανίας
- Ευρωπαϊκή Επιτροπή, *Έκθεση για τη βιομηχανική διάρθρωση της ΕΕ: Τάσεις και επιδόσεις*, εξάμηνη έκδοση της ΓΔ Επιχειρήσεων και Βιομηχανίας
- Ευρωπαϊκή Επιτροπή, *Έκθεση βασικών αριθμητικών στοιχείων για την επιστήμη, την τεχνολογία και την ανταγωνιστικότητα* (ΓΔ Έρευνα και Καινοτομία)
<http://ec.europa.eu/research/era/docs/en/facts&figures-european-commission-key-figures2008-2009-en.pdf>
 Στοιχεία για τις δαπάνες E&A, τη χρηματοδότηση των πανεπιστημίων, τους ανθρώπινους πόρους, την εκπαίδευση, τα παραγόμενα αποτελέσματα (δημοσιεύσεις, ευρεσιτεχνίες), εξαγωγές υψηλής τεχνολογίας, προγράμματα πλαίσιο.
- Ευρωπαϊκή Επιτροπή, *Έκθεση για την ψηφιακή ανταγωνιστικότητα της Ευρώπης* (ΓΔ Κοινωνίας της Πληροφορίας)
http://ec.europa.eu/information_society/digital-agenda/documents/edcr.pdf
 Στοιχεία και ανάλυση του τομέα ΤΠΕ.
- Κέντρο παγκόσμιας ανταγωνιστικότητας και επιδόσεων (2010), *Η έκθεση 2010-11 για την παγκόσμια ανταγωνιστικότητα*, Παγκόσμιο Οικονομικό Φόρουμ

http://www3.weforum.org/docs/WEF_GlobalCompetitivenessReport_2010-11.pdf

Κατάταξη των χωρών ανάλογα με την ανταγωνιστικότητά τους με βάση το δείκτη παγκόσμιας ανταγωνιστικότητας (GCI), ο οποίος αναπτύχθηκε για το Παγκόσμιο Οικονομικό Φόρουμ και χρησιμοποιήθηκε για πρώτη φορά το 2004. Ο δείκτης GCI περιγράφει τα μικροοικονομικά και μακροοικονομικά θεμέλια της εθνικής ανταγωνιστικότητας μέσω 12 πυλώνων ανταγωνιστικότητας. Οι πυλώνες είναι: θεσμικά όργανα, υποδομές, μακροοικονομικό περιβάλλον, υγεία και πρωτοβάθμια εκπαίδευση, ανώτερη εκπαίδευση και κατάρτιση, αποτελεσματικότητα της αγοράς αγαθών, αποτελεσματικότητα της αγοράς εργασίας, ανάπτυξη της χρηματοπιστωτικής αγοράς, τεχνολογική ετοιμότητα, μέγεθος της αγοράς, **επιχειρηματική εξειδίκευση** και καινοτομία. Χρήσιμη στη συνολική πρωτοβουλία της ΕΕ να αντιμετωπίζει μακροοικονομικά προβλήματα τα οποία επηρεάζουν όλους τους τομείς και παρέχει πληροφορίες για την σχετική θέση των βασικών κρατών μελών σε σύγκριση με τους βασικούς ανταγωνιστές εκτός ΕΕ.

- Διεθνές Ινστιτούτο Ανάπτυξης Διοίκησης (International Institute for Management Development, IMD), *Επετηρίδα 2011 για την παγκόσμια ανταγωνιστικότητα*

http://www.imd.org/research/publications/wcy/wcy_online.cfm

http://www.imd.org/research/publications/wcy/Factors_and_criteria.cfm

Κατάταξη εθνών ανάλογα με την ανταγωνιστικότητά τους, με βάση 20 παράγοντες: εγχώρια οικονομία, διεθνές εμπόριο, διεθνείς επενδύσεις, απασχόληση, τιμές, δημόσια οικονομικά, δημοσιονομική πολιτική, θεσμικό πλαίσιο, νομοθεσία για τις επιχειρήσεις, κοινωνικό πλαίσιο, παραγωγικότητα, αγορά εργασίας, χρηματοδότηση, διοικητικές πρακτικές, **τοποθετήσεις** και αξίες, βασικές υποδομές, τεχνολογικές υποδομές, επιστημονικές υποδομές, υγεία και περιβάλλον, εκπαίδευση.

- Παγκόσμια Τράπεζα (2010), *Doing Business 2011 – διαμορφώνοντας νέες συνθήκες για τους επιχειρηματίες*

<http://www.doingbusiness.org/reports/doing-business/doing-business-2011>

Κατάταξη εθνών ανάλογα με το επιχειρηματικό περιβάλλον τους, με βάση έντεκα δείκτες: έναρξη επιχείρησης, απόκτηση άδειας κατασκευής, λήψη πίστωσης, προστασία επενδυτών, πληρωμή φόρων, διασυνοριακό εμπόριο, δήλωση περιουσίας, εφαρμογή συμβάσεων, κλείσιμο μιας επιχείρησης, λήψη ηλεκτρικού ρεύματος, απασχόληση προσωπικού.